

Södertörns
Miljö- och hälsoskydds-
förbund

Revisorerna i Södertörns miljö- & hälsoskyddsförbund

2011-11-01

Dnr. 2011-5109-1

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 31 augusti 2011

Vi har granskat Södertörns miljö- & hälsoskyddsförbunds delårsrapport per 31 augusti 2011. Till grund för vår bedömning ligger en översiktlig granskning av delårsrapporten som vi låtit Ernst & Young göra.

Granskningen ska ses mot bakgrund av kommunallagens krav på att skapa långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen för att på så sätt lägga grunden för en god ekonomisk hushållning. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Måluppfyllelsen ska utvärderas och redovisas i förvaltningsberättelsen. Revisorerna ska uttala sig om målen och om balanskravet uppfylls.

Revisorerna bedömer att resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt är förenligt med de beslutade finansiella målen och verksamhetsmålen i förbundsordningen och budgeten för 2011.

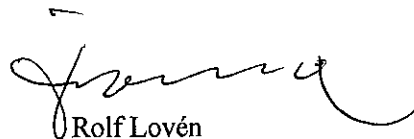
Som ett förtydligande till ovanstående bedömning lämnar vi följande kommentarer:

- Delårsrapporten bedöms ge en rättvisande bild av förbundets resultat för perioden 1 januari 2011 till och med 31 augusti 2011, samt förbundets ställning per 31 augusti 2011. I kommande delårsrapporter bör dock noggrannheten i periodiseringarna öka.
- Delårsrapporten bedöms vara upprättad enligt god redovisningssed i kommuner. Bokslutsdokumentationen bedöms vara tillräcklig.
- Antal ärenden fortsätter att öka jämfört med tidigare år, vilket bedöms vara en effekt av förbättrad styrning av verksamheten.
- Strukturen för redovisning av mål och måluppfyllelse är indelad i tre huvudområden, mål, aktiviteter och uppföljning. Strukturen kan utvecklas ytterligare, exempelvis med komplettering av riskbedömningar och indikatorer. Vidare bör en slutsats framgå antingen per mål eller huvudområde vad gäller nivå på måluppfyllelse.
- Ett antal mål har inte uppnåtts eller så pågår aktiviteter för att uppnå målen. Beskrivningar av planerade åtgärder kopplade till mål som ej uppnåtts bör i vissa fall utvecklas.

Haninge den 27 oktober 2011

Rolf Brehmer
Utsedd av Haninge kommun

Sven Eric Nilsson
Utsedd av Nynäshamns kommun

Rolf Lovén
Utsedd av Tyresö kommun

§ 44

Delårsrapport 2011

Ärendet

Budgetuppföljning skall normalt ske minst tre gånger per år. Uppföljning har skett utifrån beslutad budget samt måldokument för 2011.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse den 10 oktober 2011, dnr 2011-4863

Delårsrapport 2011, januari-augusti, dnr 2011-4863

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att godkänna rapporten och lägga den till handlingarna.

Beslutet expedieras till

Akten

Revisorererna

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Nynäshamns tätort

Delårsrapport 2011

januari - augusti

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	3
Förbundets uppdrag	3
Förbundets verksamhetsidé	3
Mål 2011 - 2014	3
Verksamhetsuppföljning	4
Ekonomisk uppföljning, utvärdering och prognos	5
Uppföljning av mål och aktiviteter	
Friska vatten	7
Frisk luft och minskad klimatpåverkan	8
Giftfri miljö	9
Goda inomhusmiljöer	10
Säkra livsmedel och dricksvatten av god kvalitet	12
Receptfria läkemedel	13
Effektivitet och kvalitet	13
Ekonomi	15
Personal	15
Interna miljömål	16
Krisberedskap	17
Resultaträkning	18
Balansräkning	19

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förbundets uppdrag

Förbundets uppdrag, som definieras i förbundsordningen, är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver ansvarar förbundet för de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom Miljö- och hälsoskyddsområdet, delar av tillsynen enligt Tobakslagen samt tillsynen över försäljningen av receptfria läkemedel. Förbundet ska också erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende medlemmarnas arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Förbundet ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper inom verksamhetsområdet samt delta i kommunernas krisberedskapsplanering.

Syftet med tillsynen är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Med tillsyn avses såväl granskning som rådgivning och information.

Förbundets verksamhetsidé

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska tillsammans med kommunmedborgare och det lokala näringslivet medverka till ett långsiktigt hållbart samhälle i Haninge, Nynäshamn och Tyresö.

Förbundets verksamhet ska bedrivas kostnadseffektivt och tillsynen ska bedrivas så att största möjliga nytta för miljö och hälsa uppnås. Verksamheten ska präglas av rättssäkerhet och professionalism. Kompetens, kreativitet, etik och moral, arbetsglädje och serviceanda är ledord för förbundets arbete.

Medlemskommunernas invånare och besökare ska ha förtroende för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds kontrollverksamhet. Våra företagare ska ha tilltro till kontrollen och uppleva den som meningsfull.

Mål 2011 - 2014

Förbundet ska bidra till att medlemskommunerna kan utvecklas på ett sådant sätt att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Företag, verksamheter och enskilda ska ha en god egen förmåga att följa lagstiftningen inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdet. Tillsynen ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, folkhälsomålen och de övergripande målen för livsmedelstillsynen. Insatserna ska inriktas mot de verksamheter där största möjliga nytta för miljö och hälsa kan uppnås.

Förbundets mål för perioden utgår från de nationella miljö- och folkhälsomålen samt länsstyrelsens Miljömål för Stockholms län. De huvudområden förbundet särskilt skall arbeta med är:

- friska vatten,
- frisk luft och minskad klimatpåverkan,
- giftfri miljö,
- goda inomhusmiljöer
- säkra livsmedel och dricksvatten av god kvalitet samt
- receptfria läkemedel.

Verksamhetsuppföljning

Under delåret har 3 001 nya ärenden registrerats vilket är ca 10 % fler än motsvarande period föregående år. Därutöver har 1 585 ärenden registrerats i den inventering av enskilda avlopp som förbundet utför på uppdrag av Haninge kommun. Förbundet har totalt genomfört 2 431 inspektioner, varav 1 271 genomförts i avloppsinventeringsprojektet. Föregående år hade förbundet genomfört totalt 1 765 inspektioner under motsvarande period. Med 1 160 genomförda inspektioner i den ordinarie verksamheten ligger förbundet i fas med planeringen på totalt 2 050 inspektioner på helåret.

	2007 helår	2008 1 apr—31 dec	2009 helår	2010 helår	2011 jan - aug
Ärenden, antal	2 590	3 412	3 262	3 443	4 586
Inspektioner, antal	557	539	1 672	2 514	2 431

Förbundet bedriver tillsyn utifrån de det måldokument direktionen antagit för 2011. Mål och aktiviteter redovisas i delårsrapporten tillsammans med uppföljande kommentarer. Under perioden har förbundet påbörjat/genomfört nedanstående projekt. Vissa av projekten genomför förbundet i egen regi medan några genomförs på regional och nationell nivå.

Projekt inom miljötillsynen

- Avloppsreningsverk med fler än fem anslutna hushåll.
- Varv och småbåtshamnar.
- Bekämpningsmedel i lantbruket.
- Golfbanor och användning av bekämpningsmedel.
- Lackrare.
- Kontroll av köldmedier.
- Fordonstvättar.

Projekt inom livsmedelstillsynen

- Hygien och avfallshantering av samtliga livsmedelsidkare i Bollmora, Nynäshamn och Handen.
- Hygien i privata familjedaghem.
- Kontroll av redlighet bland restauranger och pizzerior.
- Riksprojekt, märkning av butiksförpackade varor.
- Revision av produktionsanläggningar.
- Tillsyn dricksvattenanläggningar.
- Receptfria läkemedel, egenkontroll.

Projekt inom hälsoskyddstillsynen

- Enskilda avlopp inom Naturvårdsverkets projekt "Ingen skitsak".
- Avloppsreningsverk med fem eller färre anslutna hushåll.
- Inträngning av saltvatten i dricksvattentäkter.
- Förskolor.
- Offentliga badanläggningar.
- Samlingslokaler.
- Bostadsföretag, inriktning egenkontroll.
- Inventering och tillsyn dricksvattenanläggningar, >30 personer.

Projekt inom tvärfunktionella processen

- Märkning av kemikalier och livsmedel i dagligvaruhandeln.

Uppdrag från medlemskommunerna

- Inventering av enskilda avlopp i Haninge kommun.

Förbundet har under perioden rekryterat två miljöinspektör, sex vikarier samt sju avlopps-inventerare. Rekryteringsarbetet har varit mer omfattande än planerat, vilket medfört att tid tagits från tillsyn och ärendehandläggning. Inom administrativa avdelningen samt miljöavdelningen återstår två vakanta tjänster som ska tillsättas. Förbundet bedömer att tillsynsplanerna för helåret kommer att klaras inom hälsoskydds- samt livsmedelstillsynen. För miljötillsynen bedömer förbundet att det kan bli svårt att nå uppsatt mål för antal inspektioner samt att en prioritering bland tillsynsprojekten kan behöva ske. Detta mot bakgrund av omsättning av personal.

Ekonomisk uppföljning och prognos

Förbundets resultat mot budget för perioden januari till och med augusti är ett överskott på 2 508 tkr. Intäkterna ligger 775 tkr över budget fördelat på fasta årsavgifter samt provnings- och timavgifter i förbundets ordinarie verksamhet. Därutöver har förbundet intäkter på 1 027 tkr från tillsynen i den avloppsinventering som utförs på uppdrag av Haninge kommun. Inventeringen omfattas inte av budgeten för 2011. Förbundets kostnader har varit 612 tkr lägre än budgeterat.

De fasta årsavgifterna är 665 tkr större än budgeterat vilket till stor del beror på att förbundet genomförde inventeringar under 2010, vilket resulterade i fler nya tillsynsobjekt än vad förbundet räknat med att finna när budgeten antogs. De ökade fasta årsavgifterna fördelas jämt mellan avdelningarna. Förbundet har räknat in de nya tillsynsobjekten i budgeten för 2012 samt utökat bemanningen med en inspektör.

Intäkterna från provnings- och timavgifter ligger, med ett överskott på 110 tkr, i stort enligt budget. Avdelningarna hälsoskydd och livsmedel gör ett underskott med ca 100 tkr för resp. avdelning, vilket i huvudsak beror på lägre intäkter från ansökningar än budgeterat. Miljöskyddsavdelningen gör ett överskott på närmare 300 tkr, vilket beror på större intäkter från köldmediegranskningen samt att antalet ansökningar av värmepumpar varit större än budgeterat. Intäkterna från köldmediegranskningen är periodiserad över helåret, medan arbetet i huvudsak slutförts och intäkterna kommit under första delåret. Det innebär att överskottet från denna granskning kommer att minska i storleksordningen 100 tkr sett över helåret 2011.

Avloppsinventeringen som genomförs på uppdrag av Haninge kommun omfattas inte av budgeten för 2011. Intäkterna under delåret är 1 027 tkr. Projektet pågår under hela året och personal har särskilt projektanställts för detta.

Personalkostnaderna har varit 585 tkr högre än budgeterat vilket beror på att förbundet anställt personal inom avloppsinventeringsprojektet som utförs på uppdrag av Haninge kommun. Lönekostnaderna för dessa finansieras av de avgifter som tas ut vid inventeringen. Förbundet har haft vakanta tjänster i den ordinarie verksamheten under delåret, vilka kommer att återbesättas under året.

Övriga kostnader har varit 1 197 tkr lägre än periodiserad. Av dessa är drygt 450 tkr kostnader som inte fakturerats inom rätt period. Resterande fördelas mellan lägre kostnader än bedömt under perioden samt insatser som ännu inte genomförts.

Återstoden av årets budgeterade intäkter utgörs till stor del av prövningsavgifter från ansöknings-/anmälningssärenden. Eftersom förbundet inte kan påverka antalet inkommande ansökningar/anmälningar är det svårt att bedöma resultatet för helåret. Förbundets bedömning är ett överskott mot årsbudget med 500 tkr för den ordinarie verksamheten, dvs inventeringsprojektet undantaget. Resultatet för inventeringsarbetet, vilket ligger utanför budget, ska finansieras med avgifter och förbundet bedömer att kostnader och intäkter kommer att gå jämt ut.

FRISKA VATTEN

Förbundets medlemskommuner är kustkommuner vilket medför att vatten är en central fråga för förbundet. Det är viktigt att förbundet arbetar för vatten av god kvalitet såväl vad det gäller dricksvatten som recipient- och badvatten.

MÅL 1 Halterna av föroreningar i mark och vatten ska vara så låga att de inte har någon negativ inverkan på människors hälsa, ger förutsättningarna för biologisk mångfald och möjligheter till allsidig användning av mark och vatten.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
<p>Minskade utsläpp av gödande ämnen från avlopp. Årliga inventeringar och tillsyn av befintliga avloppsanläggningar ska genomföras för att få fastighetsägare med dåliga enskilda avlopp att åtgärda dem. Målsättningen är att årligen inventera 1 500 enskilda avlopp så att bristfälliga avlopp kan åtgärdas.</p> <p>Kommunerna har som lokala miljömål att det ska genomföras inventeringar av enskilda avlopp. Nynäshamn har t.ex. målet att samtliga områden ska ha inventerats senast 2020 och uppfylla miljöbalkens krav. Haninge och Nynäshamn har påbörjat arbetet med VA-planering i vilken investeringsbehovet är en del.</p> <p>Samtliga reningsverk uppfyller senast 2015 kraven i de regionala miljömålen, vilket för nytillkommande anläggningar innebär 0.3 mg/l för totalfosfor och 0.5 mg/l för befintliga.</p>	<p>Nationellt tillsynsprojekt "Ingen skitsak".</p> <p>Infomöte med mäklare.</p>	<p>Resultatet rapporterat till Naturvårdsverket. Deltagit på miljödag i Haninge och informerat om enskilt avlopp.</p> <p>Ej påbörjat.</p>
	<p>Inventering av ca 1 500 fastigheter i Haninge kommun. Krav på åtgärder vid brister.</p>	<p>Av 1 500 fastigheter har 1 302 inspekterats. Utifrån erfarenheten från föregående års inventering bedömer vi att krav kommer att ställas på förbättrande åtgärder på 80 % av anläggningarna. Inventering på plats har avslutats och efterbearbetning pågår.</p>
	<p>Tillsyn och eventuella krav på 100 stycken reningsverk med färre än fem anslutna hushåll.</p> <p>Egenkontroll ska finnas.</p>	<p>Efter inventering identifierades 45 reningsverk med färre än fem anslutna hushåll. Antalet anläggningar var färre än bedömt samt att ett antal hade fler än fem anslutna hushåll. Statusen på anläggningarna har generellt varit dålig och krav har ställts. Projektet är avslutat.</p>
	<p>Tillsyn av reningsverk med fler än fem anslutna hushåll: uppföljning av de krav som ställdes vid tillsyn under 2010.</p> <p>Egenkontroll ska finnas.</p>	<p>18 reningsverk har inspekterats. Fyra dömts ut pga. för dålig rening. För ytterligare fem pågår handläggning av utdömande.</p> <p>Samtliga 18 har egenkontroll.</p>
<p>Inventering av anläggningar som vi saknar kännedom om.</p>	<p>Inventering pågår och fyra "nya" anläggningar har fått tillsyn.</p>	

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
<p>Föroreningar från miljöfarliga verksamheter ska minska. De nationella miljömålen ställer krav på att minst 60 % av fosfor från avloppsanläggningar ska återföras till marken. De kommunala reningsverken jobbar med att certifiera slammet. För att det ska vara möjligt är det viktigt att föroreningar från hushåll och företag inte släpps ut till avloppsnätet i sådan omfattning att slammet blir oanvändbart som gödningsmedel.</p>	<p>Tillsyn av miljöfarliga verksamheter: varv/småbåtshamnar, lantbruk.</p>	<p>39 varv och småbåtshamnar har fått tillsyn. Påbörjades 2010 och avslutades 2011. Krav har ställts på bl a rening av spolvatten, uppsamling av slipdamm samt hanteringen av farligt avfall.</p> <p>Förbundet har deltagit i Kemikalieinspektionens nationella tillsynsprojekt över lantbruk. Information om kemikaliehantering har skickats till 130 lantbruk. 11 av dessa valdes ut för inspektion av både gödsel- och kemikaliehantering. 33% av de besökta lantbrukarna hade brister i gödselhanteringen.</p>
	<p>Inventering av industriområden: Brandbergens företagsby, Petterboda, Vansta.</p>	<p>Ej påbörjat.</p>

MÅL 2 Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning, inriktningen är att målet skall nås inom en generation.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
<p>Grundvatten i kust och skärgård skyddas mot överuttag. Uttagen av grundvatten ska inte vara större än nybildningen. Målsättningen är att samtliga vattentäkter har en kloridhalt som understiger 50 mg/l.</p>	<p>Krav på kloridanalys vid provning av avloppstillstånd.</p>	<p>2 av 500 analyser har överstigit understigit 50 mg/l.</p>

FRISK LUFT OCH MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

Luften ska vara så ren och halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras så att den biologiska mångfalden bevaras och människors hälsa inte skadas.

MÅL 3 Förbrukningen av kemiska produkter som innehåller flyktiga organiska ämnen (VOC) ska minska.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
<p>Tillsyn och information till verksamhetsutövare.</p>	<p>Tillsynsprojekt "Egenkontroll": tillverkare kemiska produkter, lackerare.</p>	<p>Lackeringsprojekt genomfört och 22 lackerare har fått tillsyn med bl a inriktning på egenkontroll.</p> <p>Därutöver har ca 110 verksamheter i olika branscher granskats avseende farligt avfall.</p>

MÅL 4 Utsläppen av fluorerade växthusgaser till atmosfären ska minska.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tillsyn och information till verksamhetsutövare.	Kontroll av köldmedier, projektinriktad tillsyn. Krav på åtgärder på anläggningar med återkommande läckage.	Av totalt 268 granskade anläggningar har 21 anläggningar haft återkommande läckage. Förbundet har ställt krav på handlingsplaner från dessa. Under 2010 var läckaget av köldmedia 1 130 kg (från de anläggningar som uppfyllt lagstiftningens krav och rapporterat in den årliga kontrollen till förbundet).

GIFTFRI MILJÖ

Miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Det innebär att halterna av naturfrämmande ämnen ska vara nära noll sett i ett generationsperspektiv.

MÅL 5 Ökad kunskap om säker spridning av bekämpningsmedel.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tillsyn och information till verksamhetsutövare. Förbundet ska genomföra branschinriktade tillsynskampanjer.	Tillsyn över användningen av bekämpningsmedel inom lantbruket.	Förbundet har deltagit i Kemikalieinspektionens nationella tillsynsprojekt över lantbruk. Information om kemikaliehantering har skickats till 130 lantbruk. 11 av dessa valdes ut för inspektion. Samtliga hade en bra förvaring av kemikalierna, däremot använde några bekämpningsmedel som är förbjudna. Fem av sex inspekterade golfbanor använder bekämpningsmedel. Samtliga har fått information om vilka krav som gäller för hanteringen.

MÅL 6 Hantering av farligt avfall från företag och verksamheter ska ske på ett godtagbart sätt.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tillsyn och information till verksamhetsutövare	Granskning av verksamhetens egenkontroll inom fordonsverkstäder och lantbruk.	Tillsynsprojektet små fordons-tvättar är avslutat, totalt 30 verksamheter har fått tillsyn. Tillsynen visade på stora och omfattande brister.

MÅL 7 Fastigheter byggda 1956-1973 ska PCB-saneras senast 2016.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tillsyn och handläggning av PCB-ärenden.	Inspektioner för att kontrollera sanering.	Fem saneringar genomförts under året varav fyra inspekterats. Vid ytterligare fem fastigheter pågår sanering. 36 av 64 fastigheter har sanerats, dvs 56 %.

GODA INOMHUSMILJÖER

Kommuninnevånarna skall ha goda inomhusmiljöer som främjar hälsan och miljön. Vi tillbringar stor del av vår tid inomhus, varför inomhusmiljön är viktig för hälsa och välbefinnande. Byggnader och deras egenskaper ska inte påverka hälsan negativt.

Mål 8 Att vistas i offentliga lokaler, lokaler för hygienisk behandling m.fl. ska inte påverka hälsan negativt.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Samtliga offentliga lokaler ska ha en dokumenterad egenkontroll.	Samtliga skolor/förskolor ska senast 2013 ha en dokumenterad egenkontroll. Tillsyn av förskolor och skolor, 1/3 av totala antalet Fokus på ventilation och buller.	70 stycken förskolor har fått tillsyn. Alla förskolorna har egenkontroll på ventilation och buller, men används i olika grad. Projektet är avslutat.
	Seminarium för skola/förskola om ventilation och buller.	Ej påbörjat.
	Offentliga badanläggningar ska senast 2012 ha en dokumenterad egenkontroll. Tillsyn inomhusbassänger, badtunnor, floating etc.	Samtliga fyra offentliga badanläggningar besökta och har egenkontroll.
	Övriga offentliga lokaler ska senast 2013 uppfylla egenkontrollkravet. Tillsyn av gym, idrottsanläggningar samt nya verksamheter från inventeringen 2010.	38 offentliga samlingslokaler har fått tillsyn. Vid tillsynen har förbundet informerat om kravet på egenkontroll.
	Tillsyn av gym, idrottsanläggningar samt nya verksamheter från inventeringen 2010.	Pågår

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Övriga hälsoskyddsobjekt - tillsyn och information.	Offentliga strandbad ska senast 2012 ha en dokumenterad egenkontroll. Genomgång av rutiner. Tillsyn	Förbundet informerar årligen om egenkontroll. Verksamheternas egenkontroll fungerar bra. Kommunerna, vilka driver strandbaden, ansvarar för provtagning. Förbundet bedriver tillsyn utifrån analysresultaten och rapporterar in dem till Smittskyddsinstitutet. Prover tas vid tre tillfällen/bad. Av de tagna proven var två tjänliga med anmärkning.
	Verksamheter med hygienisk behandling ska senast 2015 ha en dokumenterad egenkontroll. Tillsyn av tatuering, fotvård och akupunktörer.	Aktiviteten flyttas till 2012 då förbundet kommer medverka i ett motsvarande nationellt tillsynsprojekt som kommer genomföras i Socialstyrelsens regi.

MÅL 9 Inomhusmiljön i bostäder ska inte påverka hälsan negativt.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Senast 2015 ska samtliga bostadsföretag uppfylla egenkontrollkravet.	Informationsträff ang. krav på egenkontroll. Tillsyn av bostadsbolag med fast årlig avgift.	Ej påbörjat. Samtliga tre bostadsföretag har fått tillsyn.
Radonhalten i bostäder ska senast år 2020 understiga 200 Bq/m ³ . Genom information och krav få fastighetsägare av flerbostadshus att senast 2020 ha en radonhalt understigande 200 Bq/m ³ .	Informera ägarna till mindre flerbostadshus om skyldighet att mäta radon samt vidta ev. åtgärder.	Ej påbörjat.

SÄKRA LIVSMEDEL OCH DRICKSVATTEN AV GOD KVALITET

Medlemskommunernas invånare och besökare ska ha förtroende för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds kontrollverksamhet. De ska ha trygga livsmedel och en god grund för val av produkt.

MÅL 10 Alla livsmedelsföretagare ska ha en god livsmedelshygien i samband med tillagning eller hantering av livsmedel.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Kontroll och information till verksamhetsutövare.	Livsmedelsanläggningarna i samtliga centrum kontrolleras på hygien och avfallshantering.	Tyresö och Nynäshamn slutfört.
	Hygieninformation för privata familjedaghemmen i Tyresö och Haninge.	Haninge slutfört.
	Revision av Barn och Utbildningsförvaltningen / äldreomsorgen i Haninge kommun.	Ej påbörjat.

MÅL 11 Alla livsmedelsföretagare ska bedriva en verksamhet som kännetecknas av redlighet* och korrekt märkta livsmedel.

* Redlighet är ett sammanfattande begrepp och omfattar alla förfaranden från oavsiktliga misstag till medvetna bedrägerier inom alla moment i livsmedelshanteringen.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Kontroll av redlighet.	Restauranger/pizzerior: jämförelse av meny och produkter med skyddad varubeteckning.	Pågår.
Kontroll av märkning.	Riksprojekt 2011, märkning av butiksförpackade varor.	Pågår.
	Revision av produktionsanläggningar med fokus på märkning av deras produkter.	Pågår.

MÅL 12 Användarna ska kunna dricka vatten som håller en god kvalitet.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Kontroll av dricksvattenanläggningar som omfattas av livsmedelslagstiftningen.	Dricksvattenanläggningar som inte kontrollerats tidigare ska ha ett kontrollbesök och ett fastställt provtagningsprogram.	Pågår.
	Kontroll av Haninges krisberedskap för dricksvattenförsörjningen.	Ej påbörjat.
Tillsyn av dricksvattenanläggningar som omfattas av miljöbalken.	Eventuell inventering av vilka anläggningar som finns. Tillsyn av anläggningar som försörjer > 30 personer.	10 av 30 anläggningar har hittills fått besök samt information om egenkontroll.

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL

Receptfria läkemedel får säljas i anläggningar som är anmälda till Läkemedelsverket. Kontrollen av dessa anläggningar genomförs fr.o.m. 1 oktober 2010 av förbundet. Förbundet gör ingen prövning av vilka anläggningar som får sälja receptfria läkemedel utan bedriver enbart kontroll.

MÅL 13 Receptfria läkemedel ska säljas på ett säkert sätt.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Kontroll och information till verksamhetsutövare.	Genomgång av egenkontroll på 50 försäljningsställen som inte tidigare kontrollerats.	Pågår.

EFFEKTIVITET OCH KVALITET

Förbundets verksamhet ska utmärkas av rättsäkerhet, hög kvalitet, effektivitet och serviceanda. Verksamhetsutövare och kommunmedborgare ska anse att det är enkelt att komma i kontakt med förbundet och att de får en rättvis och god service vid kontakt med förbundet.

MÅL 14 Förbundet ska lämna god service och förutsättningarna ska vara tydliga.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Servicegarantier.	Ska finnas till samtliga huvudprocesser.	Servicegarantier finns för fem av åtta processer.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tvärfunktionell process som ska arbeta med att förbättra servicen till företag och allmänhet.	Utvärdera den brukarenkät förbundet genomförde 2010/11. Stockholm business alliance. Kommunikation/PR.	500 enkäter skickats ut, sammanställning sker kontinuerligt. Utvärdering pågår. Rapporterat in material. Preliminär rapport skickats. Slutrapport under september. Deltagit i frukostmöten i Nynäshamn och Haninge samt Stockholm business alliance.

MÅL 15 Förbundets metoder och arbetssätt ska vara effektiva och rättssäkra.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Tvärfunktionell process som ska arbeta med att verka avdelningsövergripande i gemensamma frågor.	Kampanjvecka: Märkning av kemikalier och livsmedel i dagligvaruhandeln.	Planeringsarbetet pågår. Genomförs v.38.
Digital ärendehantering.	Utreda tekniska och praktiska förutsättningar.	Ej påbörjat.
Rutiner, mallar, informationsmaterial etc. skall finnas enkelt tillgängligt och aktuellt för personalen.	Förbundets egna Intranät tas i drift.	Intranät framtaget, publiceras när Haninge kommun byter miljö.
Klarspråk.	Utifrån klarspråkskursen 2010 gå igenom mallar och informationsmaterial.	Pågår.
Kompetensutveckling	De individuella kompetensplanerna ses över. Personlig kännedom och kommunikation. Ledarskapsutveckling för chefer.	Pågår. Slutfört Slutfört.
Kompetensförsörjning	Minst en examensarbetare eller praktikant tas emot per år.	Två examensarbetare har tagits emot.

EKONOMI

Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund har som kommunalförbund en lagstiftad skyldighet att ange finansiella mål samt mål och riktlinjer som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Syftet med förbundet är att bedriva den verksamhet som anges i förbundsordningen och de finansiella målen behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer behövs för att visa vad som ryms inom de finansiella målen, dvs. kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. Dessa behövs också för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget tydligt.

MÅL 16 Förbundet ska ha en budget i balans och eftersträva en kostnadseffektiv myndighetsutövning.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Förbundet ska kontinuerligt följa upp budget samt den löpande verksamheten.	Uppföljning mot budget och verksamhet varje månad.	Uppföljning av budget och verksamhet resp. månad.
	Redovisning till direktionen minst tre gånger per år.	Redovisats vid uppföljning tertial 1 samt delårsrapporten.
	Redovisning av nedlagd tillsynstid för att utvärdera förbundets avgifter.	Följs upp på årsbasis.

PERSONAL

Personalen är förbundets viktigaste resurs och en förutsättning för att uppdraget ska kunna genomföras. Förbundet är därför helt beroende av medarbetare som är motiverade, engagerade, besitter en hög kompetens och har ork att genomföra uppdraget. Genom ett förebyggande arbetsmiljöarbete, en aktiv friskvård, långsiktig kompetensutveckling och en strategisk kompetensförsörjning ska förbundet säkerställa att förbundet är en attraktiv arbetsgivare och därmed personalförsörjningen.

Förbättringar av arbetssituationen ska syfta till ökad effektivitet, högre kvalitet, låg sjukfrånvaro och få rehabiliteringsfall men ska också göra det lättare för förbundet att rekrytera och behålla medarbetare.

MÅL 17 Förbundets medarbetare ska arbeta i en god arbetsmiljö.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Förbundet ska med hjälp av riskbedömningar och åtgärder säkerställa en god arbetsmiljö.	Förbundet ska med hjälp av årliga skyddsronder, samverkansmöten, arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal identifiera risker på arbetsplatsen så att de kan åtgärdas. Handlingsplan tas fram utifrån den arbetsplatsundersökning som genomförs 2010/11.	Förbundet håller återkommande samverkansmöten och förbunds- möten. Utvecklingssamtal har genomförts för 2011. Rapporten från arbetsplatsundersökningen kom i slutet av tertial 1, arbete har skett utifrån denna.

MÅL 18 Förbundets medarbetare ska genom friskvård ges möjlighet att ta ansvar för sin hälsa.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Förbundet ska aktivt arbeta med satsningar inom friskvården.	Friskvårdslotterier och friskvårdsaktiviteter för att uppmuntra personalen att motionera. En friskvårdstimme per vecka, friskvårdsbidrag samt frukt.	Friskvårdslotterier genomförs månadsvis. En friskvårdsdag har anordnats.

INTERNA MILJÖMÅL**MÅL 19** Förbundet ska vara en god förebild genom att ständigt arbeta för minska den egna verksamhetens miljöpåverkan.

Åtgärder	Aktiviteter 2011	Uppföljning
Förbundet ska arbeta på ett sådant sätt att förbrukningen av papper hålls på så låg nivå som möjligt.	Arbeta för digitala lösningar där det är möjligt. Följa upp pappersförbrukningen.	Följs upp på årsbasis.
Förbundet ska vid inköp alltid välja miljövänliga alternativ om det är rimligt.	Ajourhålla förteckningen över miljömärkta alternativ för våra inköp.	Följs upp på årsbasis.
En resepolicy ska styra förbundet transporter så att de transportval som görs bidrar så lite som möjligt till växthuseffekten.	Resepolicy tas fram.	Resepolicy beslutad.
Förbundet ska kontinuerligt jobba för att energieffektivisera verksamheten.	Energisnål utrustning, elektrisk utrustning stängs utanför arbetstid, resepolicyn tillämpas.	Följs upp på årsbasis.

KRISBEREDSKAP

MÅL 20 Förbundets verksamhet ska fungera även vid kriser och andra extraordinära händelser.

Förbundet har arbetat fram en krishandbok, vilken utgår från Haninge kommuns material. En beredskapsorganisation för kriser och andra extraordinära händelser är fastställd.

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag.

RESULTATRÄKNING

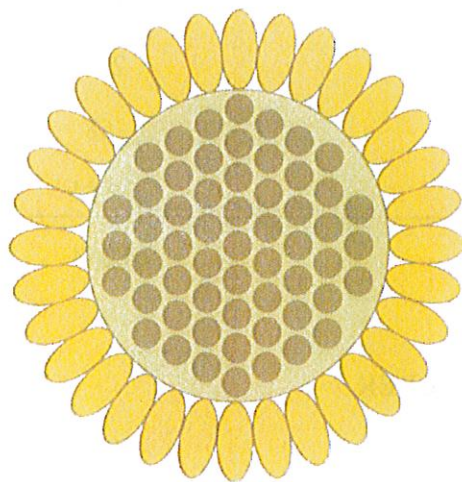
2011-01-01 -- 2011-08-31

	110101-110831	Ack. Budget	100101- 100831
Rörelsens intäkter (tkr)	16 292	14 401	17 824
Taxor och avgifter	9 463	7 661	11 141
Medlemsavgifter	6 740	6 740	6 640
Övriga intäkter	89	0	43
Rörelsens kostnader (tkr)	14 060	14 672	12 358
Personal	11 700	11 115	9 801
Övriga driftskostnader	2 360	3 557	2 557
Rörelseresultat (tkr)	2 232	-271	5 466
Finansiella poster (tkr)	-5	0	2
Ränteintäkter	-37	0	- 23
Räntekostnader	26	0	18
Bankkostnader	6	0	7
Resultat efter finansiella poster (tkr)	2 237	-271	5 464
Extraordinära intäkter	0	0	0
Extra ordinära kostnader	0	0	0
Periodens resultat (tkr)	2 237	-271	5 464

BALANSRÄKNING

2011-08-31

	2011-08-31	2010-08-31
TILLGÅNGAR		
Kundfordringar	1 458	1 338
Interimsfordringar	294	293
Övriga kortfristiga fordringar	68	86
Bank, plusgiro	12 554	9 284
Summa tillgångar	14 374	11 001
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Ingående balans eget kapital	5 696	2 559
Periodens resultat	2 237	5 464
Avsättningar pension	1 434	845
Leverantörsskulder	260	899
Interimsskulder	4 202	958
Övriga kortfristiga skulder	545	276
Summa eget kapital och skulder	14 374	11 001

**SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND**

www.smohf.se

Finansiell profil och analys

för kommunerna i
Stockholms län 2008–2010

KommunForskning
i Västsvrige

Innehåll

Finansiell analys av kommunerna i Stockholms län 2008–2010	2
Så tolkar du den finansiella profilen!	13
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen.	14
Finansiella profiler 2008–2010	15
Finansiella nyckeltal år 2010	22

Finansiell analys av kommunerna i Stockholms län 2008–2010

Med tanke på de mörka moln som målades upp för kommun- och landstingssektorn under 2008, har många av de 26 kommunerna i Stockholms län finansiellt kommit förvånansvärt helskinnade ur krisen under både 2009 och 2010. De flesta kommuner har ett gott eller tillfredsställande finansiellt handlingsutrymme inför framtiden. Det genomsnittliga resultatet i förhållande till verksamhetens kostnader stannade på 3,8% under 2010 och i genomsnitt för perioden 2008–2010 uppgick samma nyckeltal till 2,7%. Detta är ur ett resultatperspektiv att betrakta som god ekonomisk hushållning. Även soliditeten inkl. samtliga pensionsförpliktelser har förbättrats kraftigt under perioden, från 11% till 16%.

Syftet med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2008–2010 bland de 26 kommuner som ingår i Stockholms län. Analysen skall ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

I rapporten lämnas värden för ett antal nyckeltal som avser "riket". Dessa nyckeltal baseras på de ca 190 kommuner i de län och grupper som använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner ligger statistiskt mycket nära riskgenomsnittet.

Resultat före extraordinära poster förbättrades

Ett sätt att mäta balansen mellan kommunens löpande kostnader och intäkter är att studera "resultat före extraordinära poster". Relateras det till verksamhetens kostnader, kan man göra jämförelser mellan kommuner. Måttet bör ligga minst runt 2% över en längre tidsperiod, för då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal investeringsvolym med skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme. För expansiva

kommuner med stora investeringar bör resultatet dock ligga på mellan 3 och 4% om kommunens finansiella handlingsutrymme skall bibehållas.

Under den analyserade treårsperioden förbättrades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader från 1,8% till 3,8%. Årets resultat i förhållande till verksamhetens kostnader gick från 1,6% till 3,7%. Skillnaden mellan dessa två mått är de extraordinära poster som redovisas i resultaträkningen. De är ej verksamhetsrelaterade poster som är av betydande belopp och av engångskaraktär. Dessa påverkade resultatet marginellt under perioden.

I riket förbättrades resultatet före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader mellan 2008 och 2010 med 1,8 procentenheter från 0,8% till 2,5%. Det innebar att Stockholm län utvecklades ungefär som riket under perioden, men ligger på en starkare nivå.

De viktigaste förklaringarna till förbättringen av resultatet under perioden var högre skatteintäkter än beräknat och regeringens konjunkturstöd som till stora delar var tillfälligt under 2010. En annan viktig förklaring var en anpassning av kostnadsutvecklingen i kommunerna till det kärvare ekonomiska läge som förväntades under 2009 och 2010.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens kostnader under år 2010 redovisade Sundbyberg med 18,4% och Österåker med 11,1%. Tredje starkast resultat hade Vallentuna med 5,7% följt av Ekerö med 5,7%. På femte plats kom Huddinge med 5,5%.

Svagast resultat redovisade Danderyd med 0,9%, följt av Järfälla med 1,8% och Vaxholm med 2,0%. Fjärde svagaste resultat hade Upplands Väsby med 2,1% och strax före, på delat femte svagaste resultat, hamnade Upplands-Bro och Södertälje med 2,2%.

Resultat före extraordinära poster*

procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Sundbyberg	2,7	6,8	8,4	6,0
Österåker	-0,9	1,9	6,9	2,6
Vallentuna	2,5	2,1	6,3	3,6
Ekerö	1,5	2,2	5,7	3,1
Lidingö	1,1	2,2	5,5	2,9
Huddinge	3,8	2,5	5,1	3,8
Solna	-6,3	2,8	4,9	0,5
Botkyrka	1,8	2,4	4,8	3,0
Norrköping	1,6	2,9	4,8	3,1
Stockholm	5,8	3	4,2	4,3
Haninge	3,2	2,6	3,7	3,2
Salem	2,2	1,6	3,7	2,5
Täby	0,7	5,2	3,4	3,1
Nykvarn	0,2	0,4	3,2	1,3
Nynäshamn	3,6	0,8	3,1	2,5
Nacka	5	3,9	2,9	3,9
Tyresö	2,2	2,3	2,9	2,5
Sollentuna	6,5	6,6	2,8	5,3
Sigtuna	0,3	2,8	2,6	1,9
Värmdö	2,8	4,7	2,3	3,3
Södertälje	-0,7	-0,5	2,2	0,3
Upplands-Bro	0,8	0,9	2,2	1,3
Upplands Väsby	2,4	0,3	2,1	1,6
Vaxholm	0,4	1,9	2,0	1,4
Järfälla	0,8	1,3	1,8	1,3
Danderyd	2,5	0,1	0,9	1,2
Medel	1,8	2,5	3,8	2,7
Medel Riket	0,8	1,8	2,5	0,0

*Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Starkast genomsnittligt resultat under de tre senaste åren redovisade Sundbyberg med starka 6,0%. Även Sollentuna, Stockholm, Nacka, Huddinge, Vallentuna, Värmdö, Haninge, Ekerö, Norrtälje, Täby, Botkyrka, Lidingö, Österåker, Nynäshamn, Salem och Tyresö redovisade goda resultatnivåer som var starkare än 2,5% under perioden. Övriga kommuner låg mellan 1,9% och 0,4%.

Något ökad investeringsvolym

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster

in. Målsättningen med nyckeltalet är att mäta hur de löpande intäkterna räcker till att finansiera investeringarna. Har en kommun stora försäljningsinkomster, kan de i sin tur förbättra egenfinansieringsgraden av investeringar, men detta är ett annat nyckeltal som inte används i denna analys. För att nyckeltalet skall bli jämförbart mellan kommunerna har nettoinvesteringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. Nyckeltalet ingår inte i den finansiella profilen.

En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 7–8% när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar de enskilda åren kraftigt.

Den genomsnittliga investeringsvolymen i Stockholms län ökade något under den granskade perioden. Relateras årets investeringar till verksamhetens nettokostnader, redovisade länet ett genomsnitt på 9,7% under 2008, 10,2% under 2009 och under 2010 uppgick nyckeltalet till 10,9%. Detta var annorlunda än trenden i riket, där investeringarna minskade under perioden.

En genomsnittlig investeringsvolym på 10% per år under 2008–2010 för kommunerna i Stockholms län ligger några procentenheter högre än andra kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger som tidigare nämnts runt 7–8% per år.

De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader under 2008–2010 var Sigtuna med 15% i genomsnitt per år. Kommunen följdes av Sollentuna, Vallentuna och Upplands-Bro med 14% per år: Dessa tre följdes av Nykvarn, Botkyrka och Sundbyberg med 13% per år. Hela 65% av kommunerna låg över 10% i genomsnitt under perioden, vilket är en hög nivå ur ett riksperpektiv.

Allra minst under perioden investerade Södertälje, Ekerö, Solna, Huddinge och Österåker. Dessa fem kommuner låg mellan 4% och 6% i genomsnitt per år. Ett problem när investeringar jämförs, är

Investeringsvolym 2008–2010*

procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Sigtuna	9	18	17	15
Sollentuna	14	25	4	14
Vallentuna	9	7	27	14
Upplands-Bro	6	20	15	14
Nykvarn	13	13	14	13
Botkyrka	14	13	12	13
Sundbyberg	16	8	14	13
Nacka	12	7	17	12
Nynäshamn	15	9	12	12
Salem	13	8	15	12
Täby	12	12	12	12
Järfälla	10	5	19	11
Stockholm	11	13	10	11
Tyresö	7	16	9	11
Upplands Väsby	11	15	6	11
Värmdö	14	5	12	10
Vaxholm	13	9	7	10
Norrtälje	6	7	14	9
Haninge	4	19	3	9
Danderyd	10	3	11	8
Lidingö	9	4	7	7
Södertälje	6	10	3	6
Ekerö	6	3	9	6
Solna	5	5	6	5
Huddinge	3	7	4	5
Österåker	4	3	4	4
Medel	10	10	11	10
Medel Riket	7	7	7	7

* Nettoinvesteringar i relation till verksamhetens nettokostnader

att en del kommuner har sin investerings-tyngda verksamhet i bolagsform. Detta gäller flera av de kommuner som investerat minst under perioden i länet.

Förbättrad skattefinansieringsgrad av investeringar

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag för att större delen av investeringarna skall kunna finansieras med egna medel. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta kommer kommunen bli att stärka sin soliditet. Stockholms läns genomsnittliga skattefinansieringsgrad

av årets nettoinvesteringar förbättrades successivt under perioden. Under 2008 kunde kommunerna i länet i genomsnitt finansiera 67% av årets nettoinvesteringar med skatte-intäkter. 2009 förbättrades nyckeltalet till 83%, för att under 2010 öka 107%. Tillsammans innebär detta att kommunerna i länet under perioden likvidmässigt inte kunde finansiera samtliga sina investeringar med skatteintäkter. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för hela perioden hamnade på 86%. Det innebär att ett antal kommuner fick finansiera investeringar via ökad skuldsättning/minskade likvida medel. I vissa fall används också realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar för att finansiera investeringar.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna*

procent	2008	2009	2010	Snitt 08–10
Haninge	158	160	199	172
Huddinge	189	146	172	169
Österåker	33	172	301	169
Ekerö	94	132	119	115
Lidingö	66	88	178	111
Vaxholm	41	136	154	110
Sollentuna	81	86	156	108
Norrtälje	115	97	101	104
Nacka	89	131	46	89
Salem	57	138	66	87
Sundbyberg	51	94	113	86
Tyresö	86	81	83	83
Danderyd	92	73	59	75
Botkyrka	61	61	93	72
Stockholm	89	50	74	71
Södertälje	12	33	165	70
Nynäshamn	103	37	66	69
Vallentuna	71	67	43	60
Täby	40	62	75	59
Sigtuna	62	57	56	58
Upplands Väsby	52	18	99	56
Nykvarn	48	35	69	51
Solna	-91	76	157	47
Upplands-Bro	52	57	33	47
Värmdö	45	38	58	47
Järfälla	55	45	36	45
Medel	67	83	107	86
Medel Riket	96	121	134	117

* Resultat före extraordinära poster + avskrivningar i relation till nettoinvesteringar

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länet. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och av vilken investeringsvolym som kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser skall kunna dras.

Studeras hela perioden 2008–2010 var det 8 av 26 kommuner (31%) som kunde skattefinansiera samtliga investeringar. Dessa var Haninge, Huddinge, Österåker, Ekerö, Lidingö, Vaxholm, Sollentuna och Norrtälje. Det bör poängteras att flera av dessa kommuner redovisade en lägre investeringsvolym än genomsnittet under perioden, vilket förstås gör det lättare att uppnå en god skattefinansieringsgrad av investeringarna.

Åtta kommuner låg under 60%, vilket innebär att investeringarna under perioden till 40% fick finansieras med ökade lån/minskad likviditet. I många fall används också realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar.

Förbättrad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt.

Stockholms läns genomsnittliga soliditet (inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) förbättrades under 2008–2010 med 5 procentenheter från 11% till 16%. En viktig förklaring till detta var minskade åtaganden för de pensionsförpliktelser som är äldre än 1998 och som ligger utanför balansräkningen. En nivå på 16% är en hög nivå om en jämförelse görs med riket där samma nyckeltal uppgår till ca 8%.

Starkast soliditet 2010 hade Sollentuna, Solna och Sundbyberg med 55%, följt av Lidingö med 44%. Därefter kom Stock-

holm med 39% och Danderyd med 38%. Svagast soliditet hade Ekerö med –40%. Näst svagast värde redovisade Österåker med –17%. Tredje svagast soliditet uppvisade Hanninge med –17%.

Soliditet

procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Sollentuna	48	48	55	7
Solna	56	53	55	–1
Sundbyberg	47	48	55	8
Lidingö	40	39	44	4
Stockholm	37	37	39	2
Danderyd	39	37	38	–1
Täby	28	28	33	5
Nykvarn	34	32	31	–3
Botkyrka	31	28	30	–1
Huddinge	29	27	28	–1
Vallentuna	23	23	26	3
Norrtälje	8	10	16	8
Salem	13	12	16	3
Nacka	8	11	14	6
Södertälje	7	7	7	0
Järfälla	2	2	5	3
Värmdö	–1	5	5	6
Nynäshamn	–1	3	4	5
Upplands-Bro	–1	–1	2	3
Tyresö	–14	–10	–4	10
Upplands Väsby	–14	–12	–6	8
Sigtuna	–17	–12	–7	10
Vaxholm	–15	–11	–9	6
Haninge	–25	–21	–14	11
Österåker	–39	–36	–17	22
Ekerö	–26	–48	–40	–14
Medel	11	12	16	5
Medel Riket	3	4	8	5

Av de 26 kommunerna i länet lyckades alla förutom Nykvarn, Botkyrka, Huddinge och Danderyd förbättra sin soliditet (inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt) under den granskade perioden. Störst förbättring i länet uppvisade Österåker med 22 procentenheter, Hanninge med 11 procentenheter samt Tyresö och Sigtuna med 10 procentenheter.

Marginellt försvagad likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller

förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Länets genomsnittliga kassalikviditet försvagades marginellt under perioden med 4 procentenheter från 85% till 81%. Detta innebär att de kortfristiga skulderna översteg de likvida medlen och de kortfristiga fordringarna. Denna nivå är dock god ur risksynpunkt eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde.

Kassalikviditet

procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Täby	243	183	186	–57
Nynäshamn	132	157	167	35
Sundbyberg	162	145	140	–22
Huddinge	134	124	137	3
Stockholm	152	139	135	–17
Österåker	50	113	133	83
Danderyd	163	133	102	–61
Sollentuna	101	93	101	0
Haninge	115	95	86	–29
Vallentuna	144	119	83	–61
Solna	80	51	80	0
Upplands-Bro	83	73	78	–5
Ekerö	57	81	73	16
Upplands Väsby	21	66	66	31
Värmdö	68	65	64	–4
Salem	24	44	60	36
Vaxholm	37	55	53	16
Lidingö	52	39	52	0
Nykvarn	94	37	52	–42
Tyresö	45	55	48	3
Botkyrka	32	33	47	15
Nacka	43	37	40	–3
Järfälla	69	46	39	–30
Norrtälje	45	36	34	–11
Södertälje	16	24	26	10
Sigtuna	25	27	24	–1
Medel	85	78	81	–4
Medel Riket	78	78	86	8

Kassalikviditeten varierade mellan 186% och 24%. Starkast kassalikviditet 2010 hade Täby med 186%, därefter följde Nynäshamn med 167% och Sundbyberg med 140%. Svagast likviditet redovisade Sigtuna med 24% och näst svagast Södertälje med 26%. Dessa kommuner och ett antal kommuner till i Stockholms län har valt att ligga med korta krediter som används när det finns betalningstoppar.

Försvagade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla de finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens kostnader för att en jämförelse skall kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmått och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som "medellång betalningsberedskap". I måttet elimineras också vidareutlåning inom kommunkoncernen.

Mellan 2008 och 2010 försvagades de genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens kostnader från 5% till -2%. Nivån på måttet innebär att kommunernas skulder översteg kommunernas finansiella tillgångar under 2010. Förklaringen till försvagningen under perioden var framför allt att en del av investeringarna i ett antal av kommunerna inte kunde finansieras med skatteintäkter.

Starkast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens kostnader under 2010 uppvisade Solna med 85%, Sollentuna med 51%, Sundbyberg med 31% och Södertälje med 33%. Ytterligare tio kommuner, totalt 14, redovisade ett positivt värde, vilket innebär att de finansiella tillgångarna översteg de kort- och långfristiga skulderna.

En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av

Finansiella nettotillgångar

procent	2008	2009	2010	Förändr 08-10
Solna	95	86	85	-10
Sollentuna	54	51	51	-3
Sundbyberg	39	37	37	-2
Södertälje	34	31	33	-1
Huddinge	43	27	24	-19
Stockholm	29	25	21	-8
Lidingö	16	14	15	-1
Nykvarn	26	16	15	-11
Täby	17	12	10	-7
Haninge	8	7	9	1
Botkyrka	13	10	8	-5
Österåker	-1	0	6	7
Upplands-Bro	13	12	5	-8
Norrköping	3	4	4	1
Danderyd	0	-1	-4	-4
Vallentuna	4	2	-9	-13
Upplands Väsby	-8	-22	-13	-5
Järfälla	-1	-6	-16	-15
Nynäshamn	-19	-20	-20	-1
Tyresö	-20	-21	-20	0
Nacka	-21	-20	-27	-6
Sigtuna	-23	-27	-30	-7
Salem	-41	-39	-42	-1
Ekerö	-50	-47	-47	3
Värmdö	1	-11	-54	-55
Vaxholm	-89	-92	-86	3
Medel	5	1	-2	-6
Medel Riket	-4	-3	-2	3

en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Svagast värde redovisade Bjuv med -86%, följt av Värmdö med -54% samt Ekerö med -47%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Dessa kommuner utmärks av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar.

Tjugo kommuner försvagade sina finansiella nettotillgångar mellan 2008 och 2010. Mest försvagade Värmdö, Huddinge, Järfälla, Vallentuna, Nykvarn,

Solna, Stockholm och Upplands-Bro sina finansiella nettotillgångar. Sex kommuner förbättrade dem under samma period. Det var Tyresö, Haninge, Norrtälje, Ekerö, Vaxholm och Österåker.

Minskad genomsnittlig skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Primärkommunal skattesats

procent	2008	2009	2010
Solna	17,12	17,12	17,12
Danderyd	17,20	17,20	17,20
Stockholm	17,58	17,48	17,48
Täby	17,63	17,63	17,63
Sollentuna	18,20	18,20	18,20
Nacka	18,26	18,26	18,26
Järfälla	18,80	18,63	18,63
Lidingö	18,86	18,86	18,86
Vallentuna	18,98	18,98	18,98
Sundbyberg	19,13	19,03	19,03
Upplands Väsby	19,38	19,18	19,18
Ekerö	19,23	19,23	19,23
Österåker	19,33	19,23	19,23
Tyresö	19,48	19,48	19,48
Upplands-Bro	19,58	19,58	19,58
Nynäshamn	19,83	19,83	19,83
Vaxholm	19,88	19,88	19,88
Salem	19,90	19,90	19,90
Huddinge	19,95	19,95	19,95
Nykvarn	19,95	19,95	19,95
Sigtuna	20,10	20,10	19,98
Haninge	20,08	20,08	20,08
Norrköping	20,12	20,12	20,12
Botkyrka	20,13	20,13	20,13
Södertälje	20,13	20,13	20,13
Värmdö	20,28	20,28	20,28
Medel	19,20	19,17	19,17

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2008-2010 från 19,20 till 19,17 kronor på grund av skattesänk-

ningar i ett antal kommuner. Dessa var Stockholm, Järfälla, Sundbyberg, Upplands Väsby, Österåker och Sigtuna.

Skatten varierade under 2010 mellan 17,12 kr och 20,28 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Solna med 17,12 kr följd av oh Danderyd med 17,20 kr. Högst skatt hade Värmdö med 20,28 kr, Södertälje och Botkyrka med 20,13 kr och Norrtälje med 20,12 kr.

Minskade borgensåtaganden

Borgensåtagande*

Procent	2008	2009	2010	Förändr 08–10
Huddinge	154	48	132	-22
Sundbyberg	161	14	131	-30
Österåker	101	103	120	19
Upplands-Bro	91	25	84	-7
Solna	100	34	79	-21
Sigtuna	65	10	78	13
Tyresö	70	75	78	8
Botkyrka	43	50	58	15
Järfälla	51	26	49	-2
Nynäshamn	45	103	44	-1
Södertälje	32	2	40	8
Upplands Väsby	34	138	39	5
Haninge	42	1	33	-9
Ekerö	34	144	32	-2
Vallentuna	13	89	30	17
Salem	26	64	28	2
Värmdö	73	10	22	-51
Norrtälje	2	1	12	10
Vaxholm	9	14	11	2
Täby	10	3	9	-1
Lidingö	6	46	5	-1
Danderyd	4	40	4	0
Stockholm	5	50	3	-2
Nacka	1	4	1	0
Nykvarn	1	1	1	0
Sollentuna	1	69	1	4
Medel	45	45	43	-2

* Borgensåtagande relaterat till verksamhetens bruttokostnader

Borgensåtagande i förhållande till verksamhetens kostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med höga borgensåtaganden bör ha god kontroll på de kommunala

bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte med i den finansiella profilen.

Relateras beviljade kommunernas borgensåtagande till verksamhetens kostnader, redovisade länet ett genomsnittligt värde under 2008 och 2009 på 45%. Under 2010 minskade det till 43%. Variationen var dock stor mellan enskilda kommuner. Det finns både kommuner som ökade och minskade kraftigt under perioden.

De kommuner i länet som hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens kostnader under 2010 var Huddinge (132%), Sundbyberg (131%) och Österåker (120%). Minst hade beviljats av Nacka, Nykvarn och Sollentuna som i princip inte har några borgensåtaganden (1%).

Varierad följsamhet mot budget

När det gäller budgetföljsamhet, mäts den i modellen mot resultatraden "verksamhetens nettokostnader". Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna. Förklaringen till detta är att målsättningen är att fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster såsom skatteintäkter och finansnetto.

Budgetföljsamheten varierade något under den studerade treårsperioden. Relateras budgetavvikelsen till verksamhetens kostnader uppgick avvikelsen till 0,6% under 2008 och till 1,2% under 2009. Under 2010 noterades en budgetavvikelse på 0,8%. Samtliga år under perioden uppvisade alltså ett positivt värde.

Årligen under perioden redovisade sju av 26 kommuner i Stockholms län negativa budgetavvikelser när det gäller "resultat 1" eller nivån "verksamhetens nettokostnader". Det var dock endast Nykvarn och Södertälje som hade negativa budgetavvikelser under mer än ett år i perioden.

Budgetföljsamhet*

procent	2008	2009	2010
Botkyrka	0,6	1,2	1,3
Danderyd	1,9	-0,2	-0,1
Ekerö	0,6	1,3	3,5
Haninge	2,7	2,9	-0,4
Huddinge	-0,5	1,8	1,1
Järfälla	0,4	-0,4	0,5
Lidingö	-2,2	1,8	3,3
Nacka	2,6	2,2	-0,6
Norrtälje	0,7	2,4	1,5
Nykvarn	-1,4	-1,9	-1,0
Nynäshamn	-0,3	0,4	1,1
Salem	1,3	1,7	0,2
Sigtuna	0,1	3,2	0,0
Sollentuna	0,4	1,7	1,1
Solna	-1,6	0,3	1,8
Stockholm	2,1	1,2	1,3
Sundbyberg	1,9	0,6	-1,0
Södertälje	-2,8	-0,2	3,9
Tyresö	0,3	0,2	0,0
Täby	2,3	3,9	1,2
Upplands Väsby	0,8	-0,1	-0,6
Upplands-Bro	1,5	2,4	0,6
Vallentuna	3	2,4	5,1
Vaxholm	0	-0,5	-3,1
Värmdö	2,7	3,4	0,9
Österåker	-0,7	-0,6	-0,5
Medel	0,6	1,4	1,1

* Budgetutfall resultatraden "verksamhetens nettokostnader" relaterad till verksamhetens bruttokostnader

En avslutande kommentar

2010 var återhämtningens år när det gäller kommunernas omvärldsförutsättningar i form av samhällsekonomisk och konjunkturell utveckling. Hastigheten och kraften i såväl nedgången som uppgången under de två senaste åren har varit av sällan skådat slag och förvånat de flesta. Med tanke på de mörka moln som målades upp för kommun- och landstingssektorn under 2008, har dock de flesta kommuner i Sverige finansiellt både under 2009 och 2010 kommit förvånansvärt helskinnade ur krisen. Detta gäller även kommunerna i Stockholms län, där de flesta kommunerna har ett gott eller tillfredsställande finansiellt handlingsutrymme inför framtiden.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns det i länet stora skillnader mellan enskilda kommuner. De 26 kommunerna har dock utifrån 2010 års räkenskaper inordnats i en matris nedan som innehåller nio grupper, utan att någon inbördes ranking sker inom grupperna. Matrisen är subjektiv och bygger på vad författaren anser vara stark och svag finansiellt resultat och ställning. Matrisen skall därför läsas och tolkas utifrån detta. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet.

Av matrisen kan utläsas att hela 17 av 33 kommuner i länet hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2% i kombi-

nation med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2010 var högre än 20%. Dessa var i bokstavsordning Botkyrka, Huddinge, Lidingö, Sollentuna, Stockholm Sundbyberg, Täby och Vallentuna. Det går inte generellt att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men de flesta av dessa kommuner torde leva upp till de generella kriterier som lagstiftaren diskuterade i förarbetet till kommunallagen i samband med att begreppet god ekonomisk hushållning infördes eller reviderades.

En annan grupp var kommuner som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1% och 2%, men en soliditet som var högre än 20% under 2010. Dessa var Nykvarn och Danderyd.

En tredje grupp av kommuner var de som hade ett starkare genomsnittligt resultat än 2% under de tre senaste åren, dock en soliditet mellan 20% och 0%. Dessa var Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Salem och Värmdö.

Övriga kommuner ligger utsprida i matrisen. När gäller Solna, som har en stark soliditet, men ett svagt resultat, kan det påpekas att kommunen redovisade ett mycket svagt resultat under 2008 som drar ner det genomsnittliga resultatet mellan 2008 och 2010.

Finansiellt resultat och ställning för kommunerna i Stockholms län

	Stark finansiell ställning (Soliditeten var starkare än 20% 2010.)	Varken stark eller svag finansiell ställning (Soliditeten låg mellan 0% och 20% 2010.)	Svag finansiell ställning (Soliditeten var svagare än 0% 2010.)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 2% av verksamhetens kostnader 2008–2010)	Botkyrka, Huddinge, Lidingö, Sollentuna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna	Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Salem, Värmdö	Ekerö, Haninge, Tyresö, Österåker
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1% och 2% av verksamhetens kostnader 2008–2010)	Nykvarn, Danderyd	Järfälla, Upplands-Bro	Sigtuna, Upplands Väsby, Vaxholm
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens kostnader 2008–2010.)	Solna	Södertälje	

Finansiella nyckeltal, Stockholms län

	2008	2009	2010
Verksamheten/skatteintäkter, %	94,6	94,3	92,5
Avskrivningar/skatteintäkter, %	3,6	3,8	4,0
Finansnetto/skatteintäkter, %	-0,3	-1,2	-1,0
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	97,8	97,0	95,5
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	67	83	107
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	10	10	10
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	1,8	2,5	3,8
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	1,6	2,3	3,7
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	3,2	2,5	2,7
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	11	11	16
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	5	1	-2
Kassalikviditet, %	85	78	81
Primärkommunal skattesats, kr	19,20	19,17	19,17
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	45	45	43
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader, %	0,6	1,2	0,8

På nästa sida finns ytterligare en tabell som försöker ur en annan vinkel beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort- och långsiktigt

finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning ur ett som har redovisats i analysen ovan. Dessa kriterier utgår från hela kommunsektorn och inte

från enbart Stockholms län. Tabellen skall ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2010 års räkenskaper.

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Stockholms län 2010

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
Skattesats 2010 För samtliga fyra nyckeltal i denna tabell gäller att ju högre upp och ju längre till vänster i tabellen kommunen befinner sig, desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet. <i>Exempelvis:</i> Solna har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp till vänster.	20,99 kr eller lägre Solna Danderyd Stockholm Täby Sollentuna Nacka Järfälla Lidingö Vallentuna Sundbyberg Upplands Väsby Ekerö Österåker Tyresö Upplands-Bro Nynäshamn Vaxholm Salem Huddinge Nykvarn Sigtuna Haninge Norrtälje Botkyrka Södertälje Värmdö	21,00 till 22,00 kr	22,00 kr eller högre

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Stockholms län 2010

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
Resultatnivå 2010	2,0% eller starkare	1,9% till 1,0%	1,0% eller svagare
Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens kostnader	Sundbyberg Österåker Vallentuna Ekerö Lidingö Huddinge Solna Botkyrka Norrtälje Stockholm Haninge Salem Täby Nykvarn Nynäshamn Nacka Tyresö Sollentuna Sigtuna Värmdö Södertälje Upplands-Bro Upplands Väsby Vaxholm	Järfälla	Danderyd

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Stockholms län 2010

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
Långsiktig resultatnivå 2008–2010	2,0% eller starkare	1,9% till 1,0%	1,0% eller svagare
Genomsnittligt resultat före extra-ordinära poster under 3 år/ Verksamhetens bruttokostnader	Sundbyberg Sollentuna Stockholm Nacka Huddinge Vallentuna Värmdö Haninge Ekerö Norrtälje Täby Botkyrka Lidingö Österåker Nynäshamn Salem Tyresö	Sigtuna Upplands Väsby Vaxholm Järfälla Nykvarn Upplands-Bro Danderyd	Solna Södertälje

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Stockholms län 2010

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹	Varken starkt eller svagt ¹	Svagt värde ¹
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2010	20% eller högre	20% till 0%	-0,1% eller svagare
Soliditet inkl.pensionsåtagande	Sollentuna Solna Sundbyberg Lidingö Stockholm Danderyd Täby Nykvarn Botkyrka Huddinge Vallentuna	Norrtälje Salem Nacka Södertälje Järfälla Värmdö Nynäshamn Upplands-Bro	Tyresö Upplands Väsby Sigtuna Vaxholm Haninge Österåker Ekerö

1) De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för en kommun över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Hur har din kommun utvecklats i förhållande till övriga kommuner?

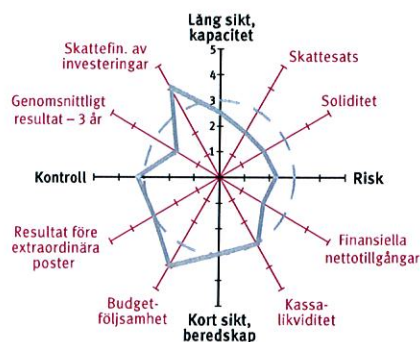
I detta avsnitt har en beskrivning gjorts av den genomsnittliga finansiella utvecklingen i Stockholms läns kommuner under perioden 2008–2010. Spridningen mellan olika kommuner var dock som tidigare

har diskuterats mycket stor när det gäller samtliga analyserade nyckeltal. Det är därför intressant att ytterligare studera var enskilda kommuner befinner sig i denna spridning. På sidorna 16–20 görs en analys av var din kommun befinner sig och hur den har utvecklats i förhållande

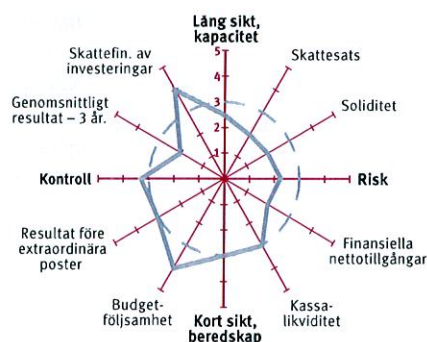
till övriga kommuner i Stockholms län. Vilka likheter och olikheter uppvisade din kommun i förhållande till övriga kommuner? Till grund för analysen ligger den finansiella profil som presenteras på sidorna 14–15.

Så tolkar du den finansiella profilen!

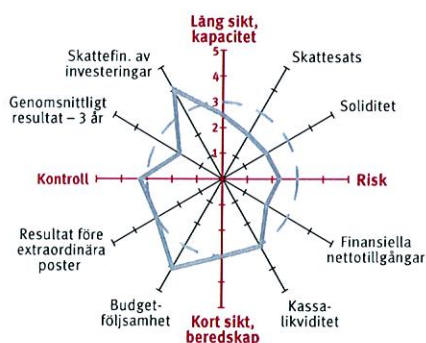
Den finansiella profilen i form av ett sk spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

Åtta nyckeltal. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 10.

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. Det finns 26 kommuner i Skåne och poängen har fördelats enligt följande: De tre kommunerna som har de starkaste observationen inom varje nyckeltal får en femma, de fem kommuner som följer får en fyra. De 10 kommuner som ligger i mitten får en tre. Därefter följer fem kommuner som får en två och de tre svagaste kommunerna får följaktligen en etta.

Fyra axlar/perspektiv. Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassa-likviditet.

Poäng och genomsnitt. Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än tre i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande till övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och "genomsnittligt resultat under de tre senaste åren".

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet,

resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och "genomsnittligt resultat under de tre senaste åren".

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – avvikelser mellan budgeterat verksamhetens nettokostnader och redovisat verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna.

För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som "medellång betalningsberedskap".

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets nettoinvesteringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens kostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

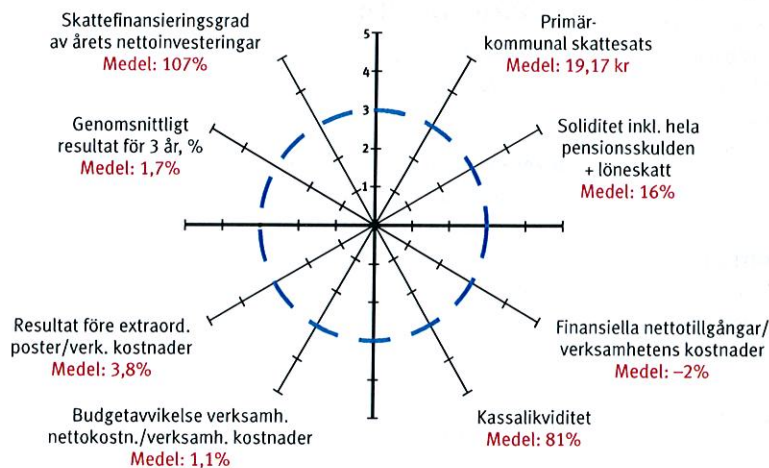
Skattefinansieringsgrad – beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

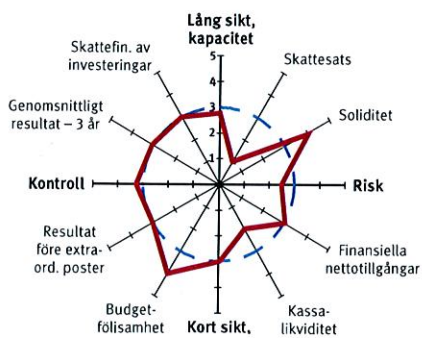
Finansiella profiler 2008–2010

Kommunerna i Stockholms län

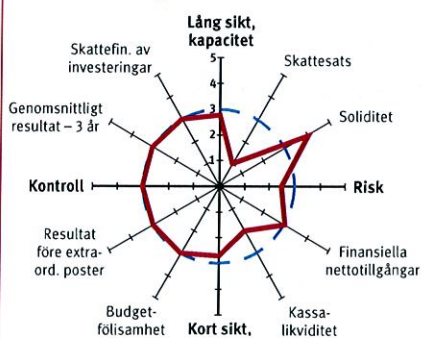
Medelvärden i profilen 2010

Botkyrka kommun 2008

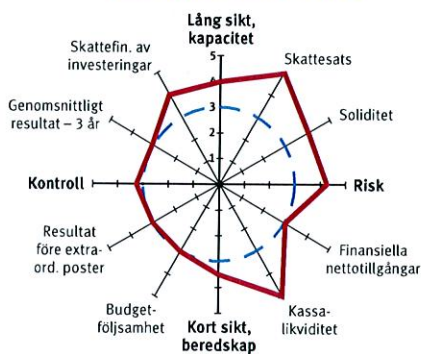
Botkyrka kommun 2009

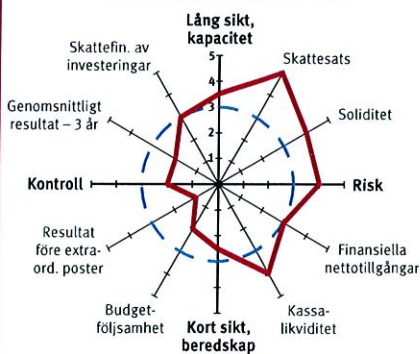
Botkyrka kommun 2010

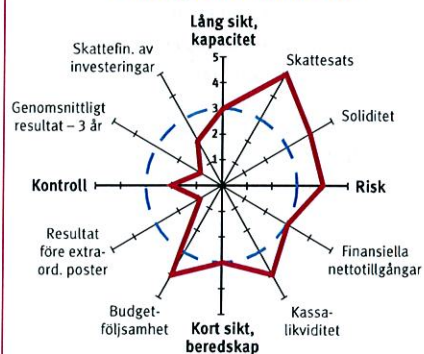
Danderyds kommun 2008

Danderyds kommun 2009

Danderyds kommun 2010

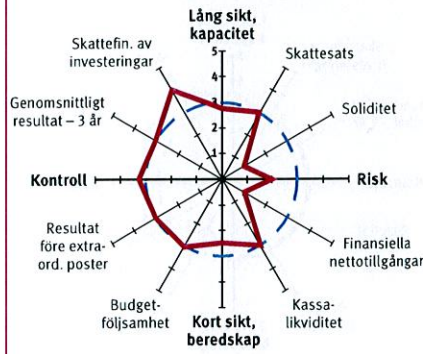

Ekerö kommun 2008

Ekerö kommun 2009

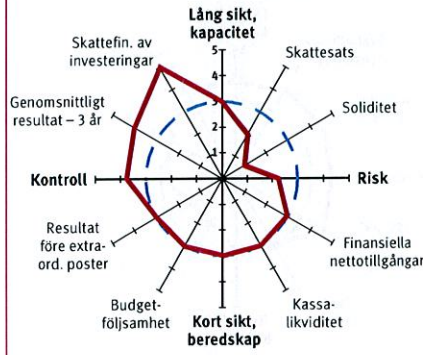
Ekerö kommun 2010

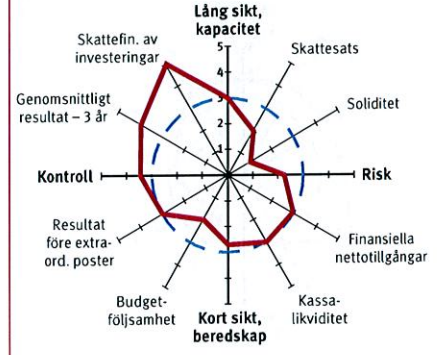
Haninge kommun 2008

Haninge kommun 2009

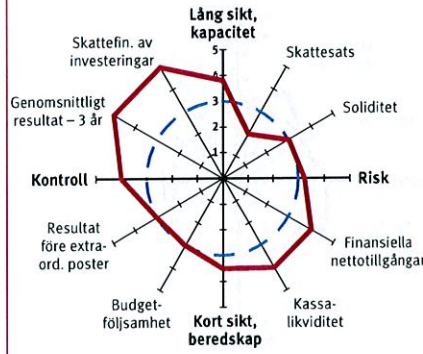
Haninge kommun 2010

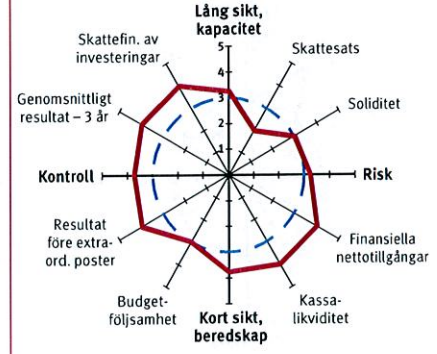
Huddinge kommun 2008

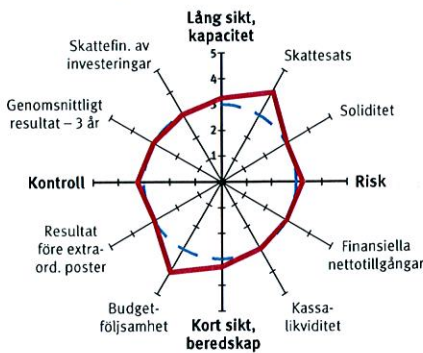
Huddinge kommun 2009

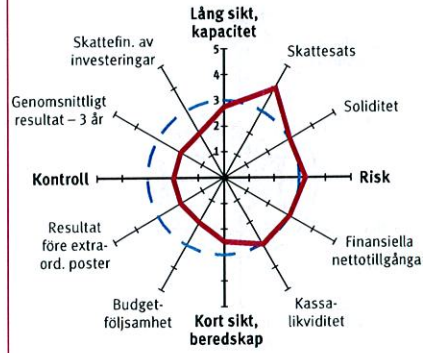
Huddinge kommun 2010

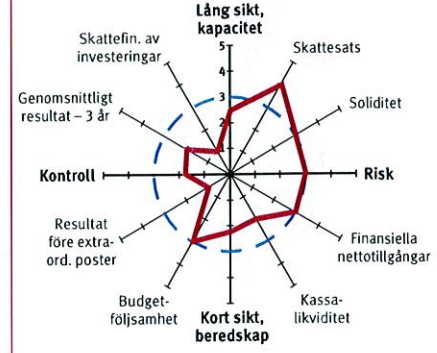
Järfälla kommun 2008

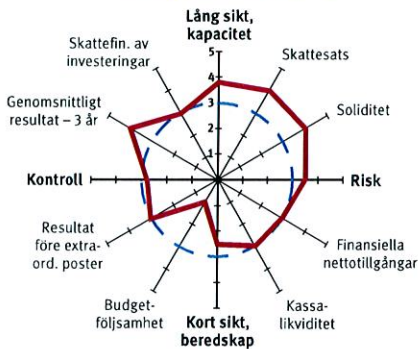
Järfälla kommun 2009

Järfälla kommun 2010

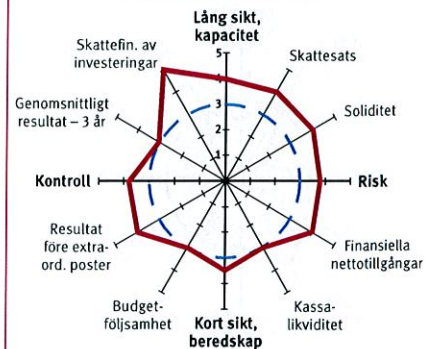
Lidingö kommun 2008

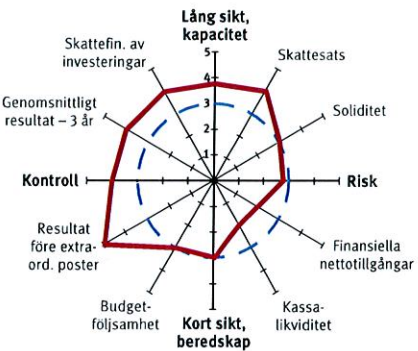
Lidingö kommun 2009

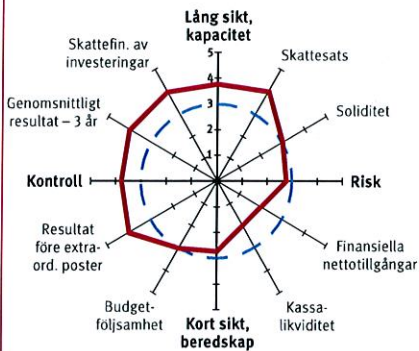
Lidingö kommun 2010

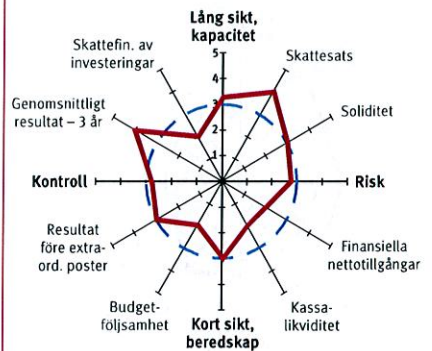
Nacka kommun 2008

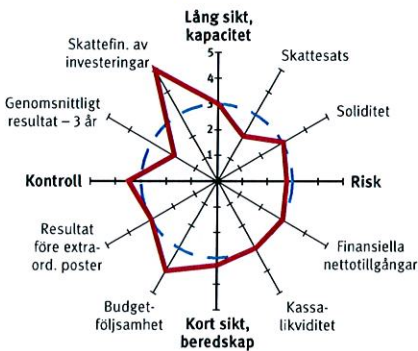
Nacka kommun 2009

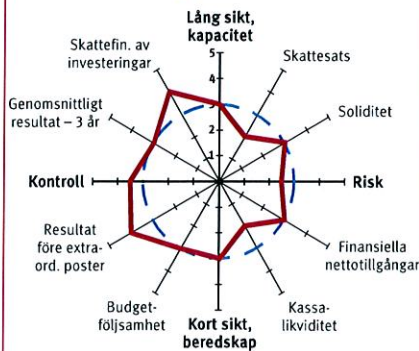
Nacka kommun 2010

Norrtälje kommun 2008

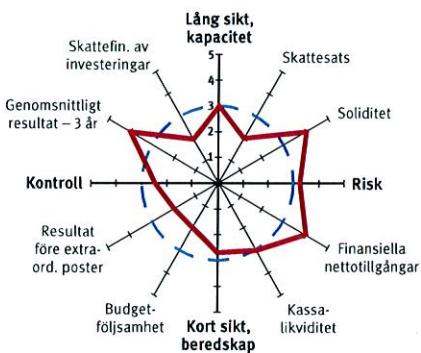
Norrtälje kommun 2009

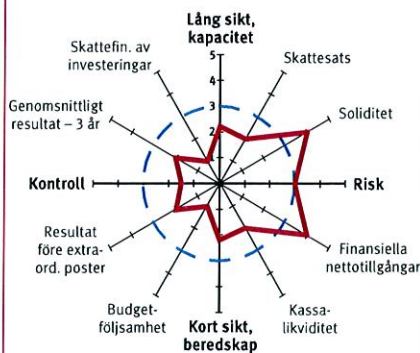
Norrtälje kommun 2010

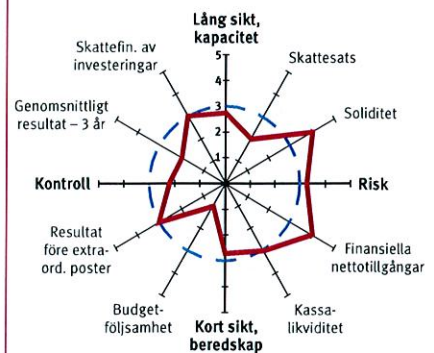
Nykvarns kommun 2008

Nykvarns kommun 2009

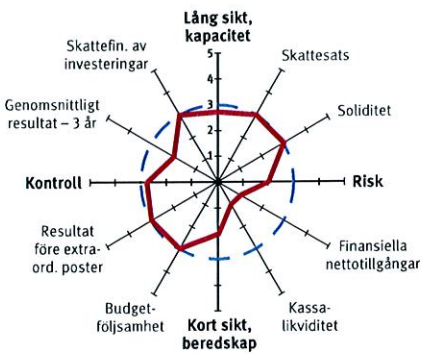
Nykvarns kommun 2010

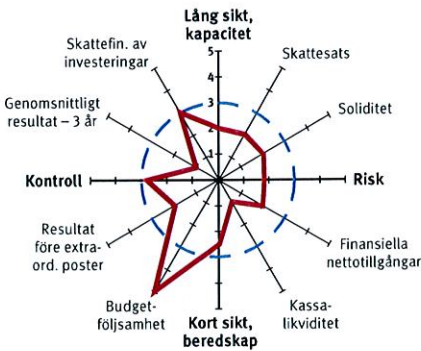
Nynäshamns kommun 2008

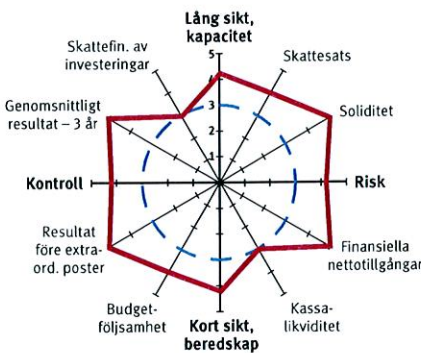
Salems kommun 2008

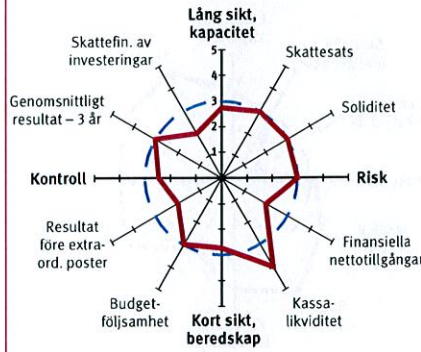
Sigtuna kommun 2008

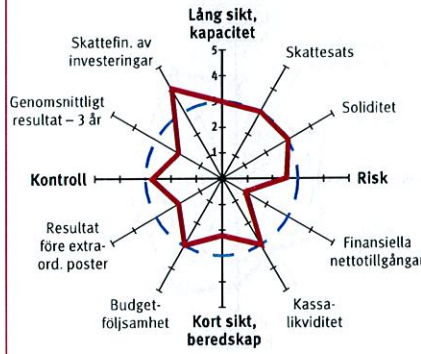
Sollentuna kommun 2008

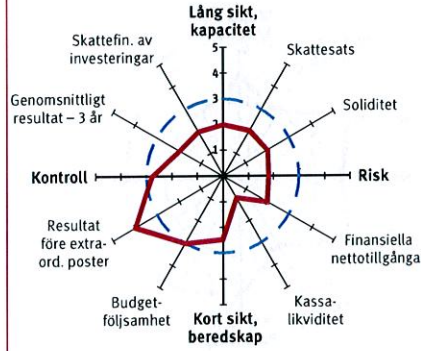
Nynäshamns kommun 2009

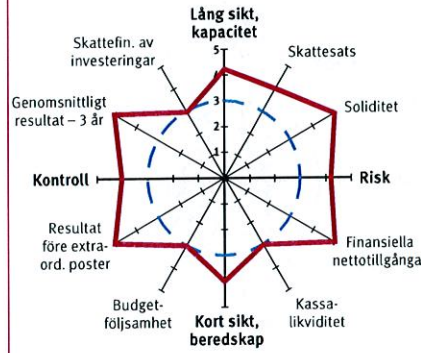
Salems kommun 2009

Sigtuna kommun 2009

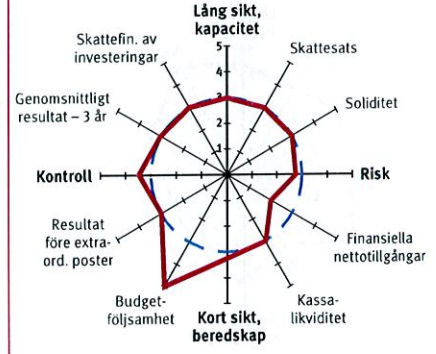
Sollentuna kommun 2009

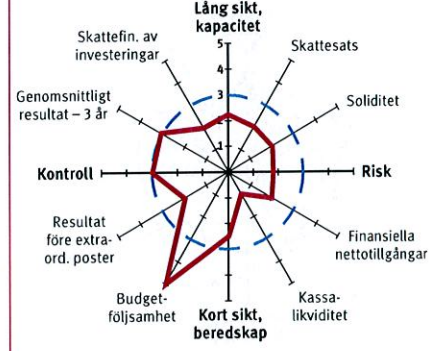
Nynäshamns kommun 2010

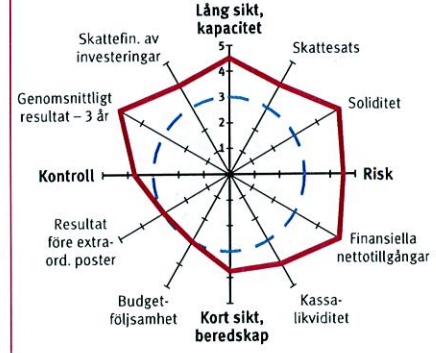
Salems kommun 2010

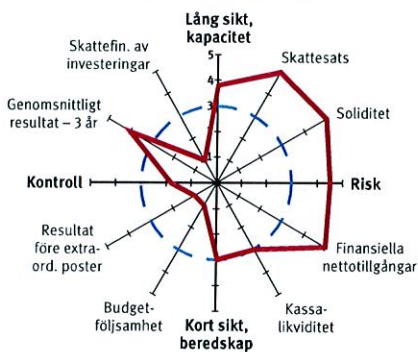
Sigtuna kommun 2010

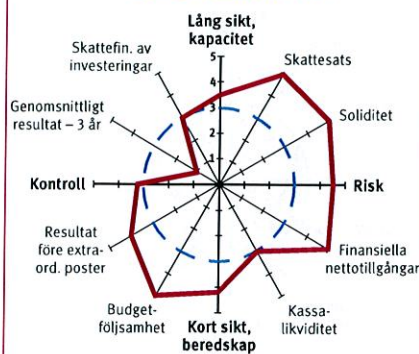
Sollentuna kommun 2010

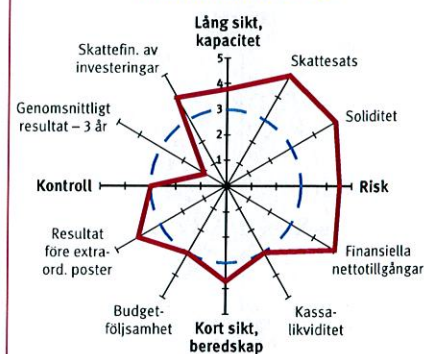
Solna kommun 2008

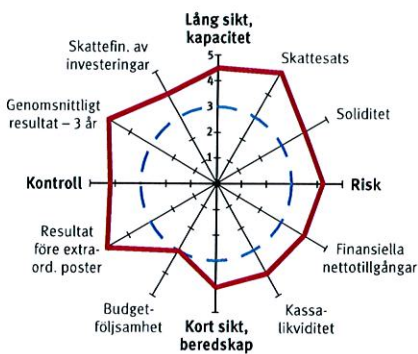
Solna kommun 2009

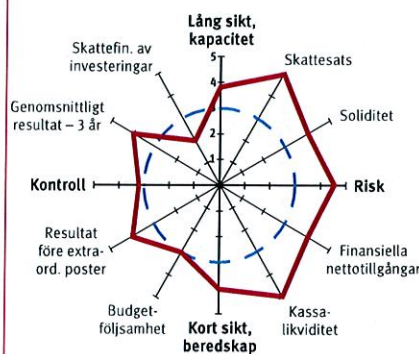
Solna kommun 2010

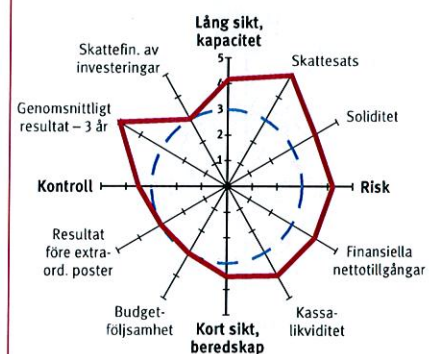
Stockholms Stad 2008

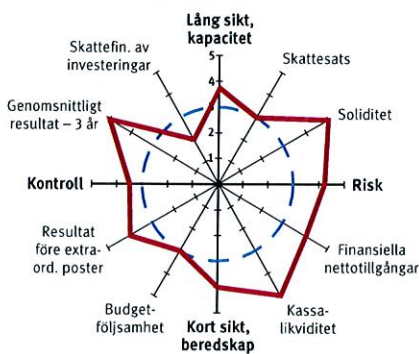
Stockholms Stad 2009

Stockholms Stad 2010

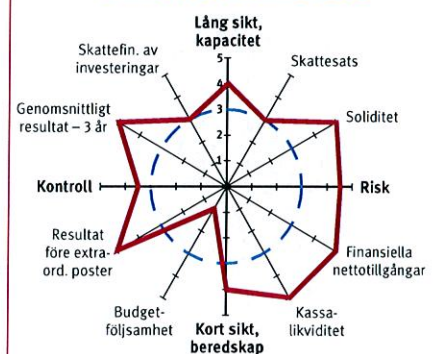
Sundbybergs kommun 2008

Sundbybergs kommun 2009

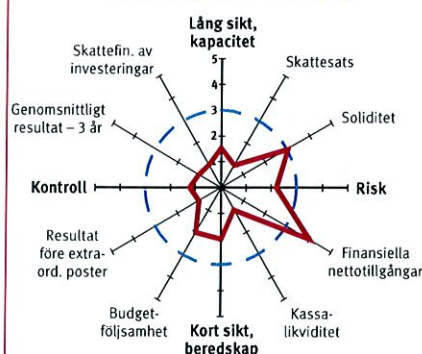
Sundbybergs kommun 2010

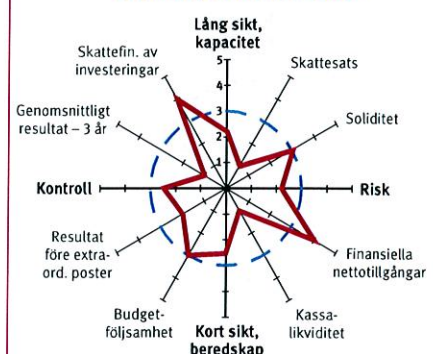
Södertälje kommun 2008

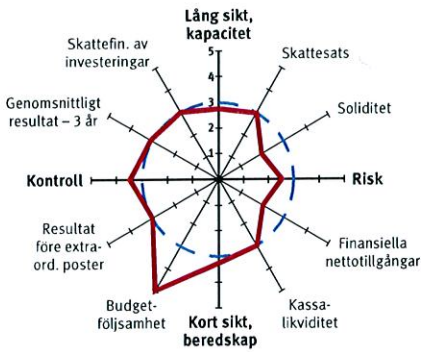
Södertälje kommun 2009

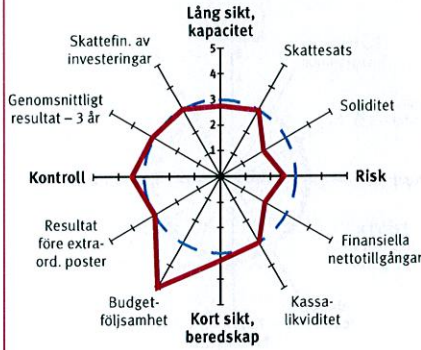
Södertälje kommun 2010

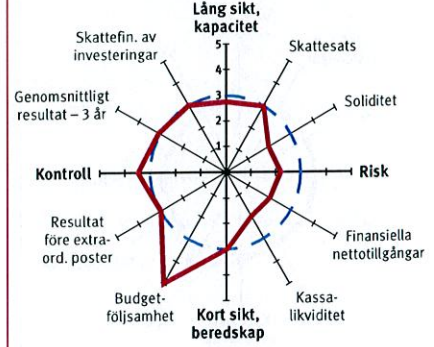
Tyresö kommun 2008

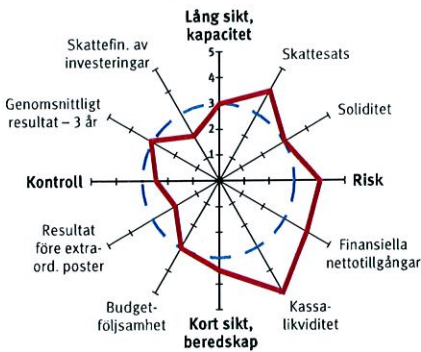
Tyresö kommun 2009

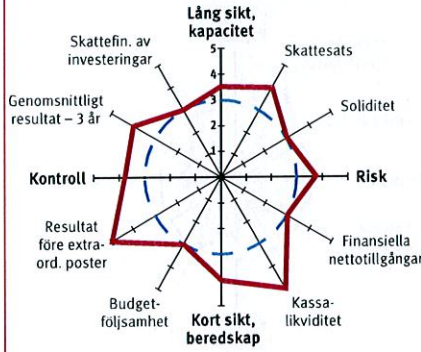
Tyresö kommun 2010

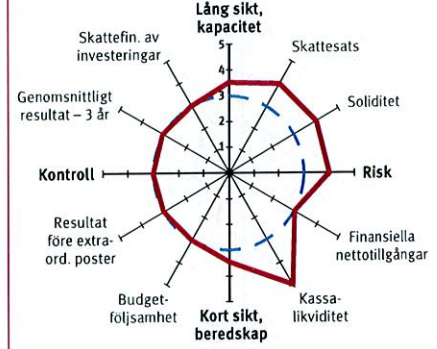
Täby kommun 2008

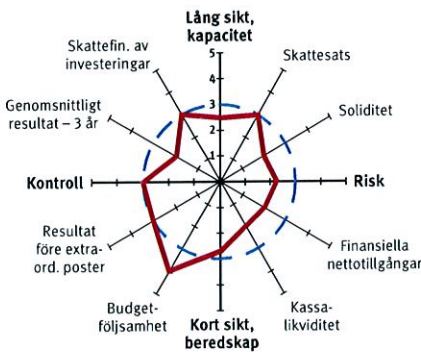
Täby kommun 2009

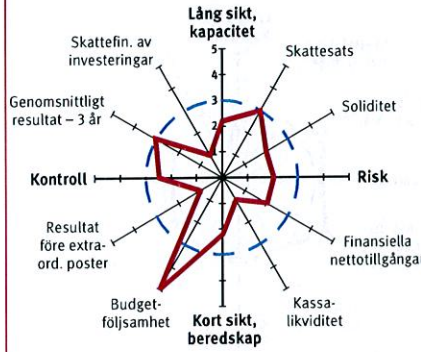
Täby kommun 2010

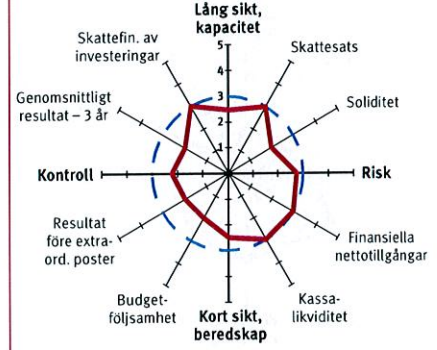
Upplands Väsby kommun 2008

Upplands Väsby kommun 2009

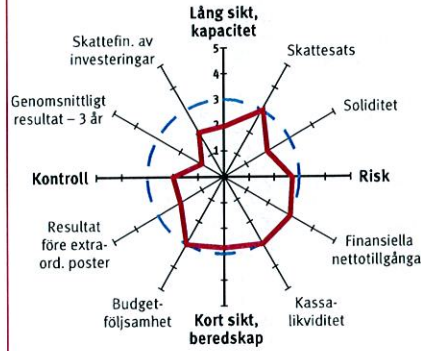
Upplands Väsby kommun 2010

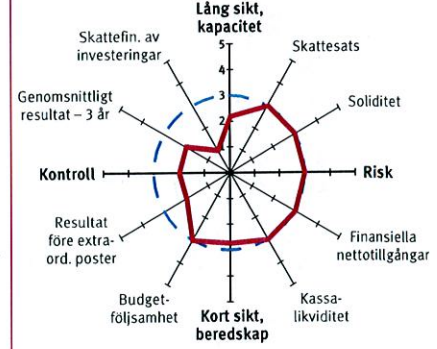
Upplands Bro kommun 2008

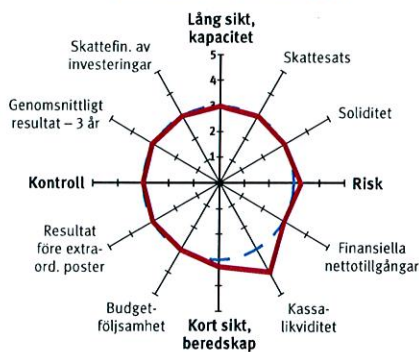
Upplands Bro kommun 2009

Upplands Bro kommun 2010

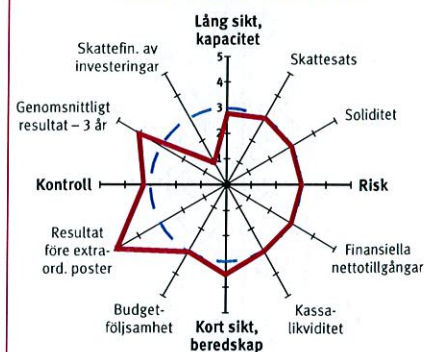
Vallentuna kommun 2008

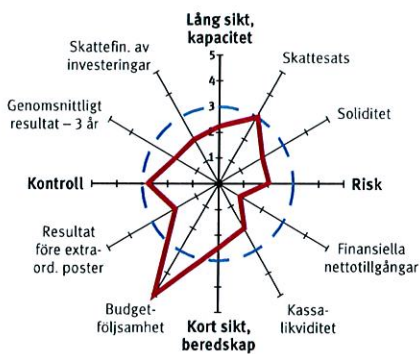
Vallentuna kommun 2009

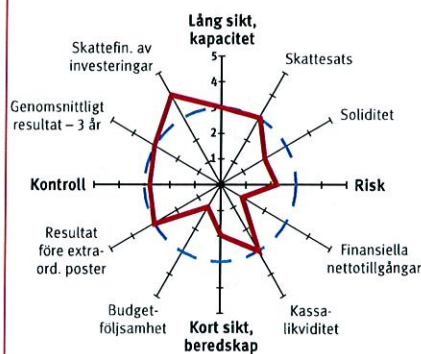
Vallentuna kommun 2010

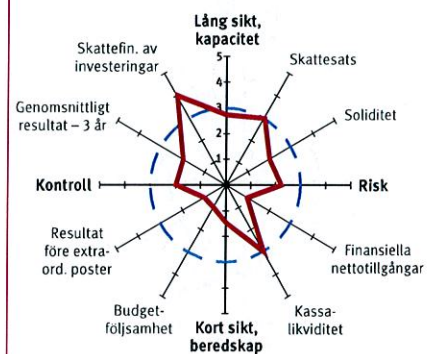
Vaxholms kommun 2008

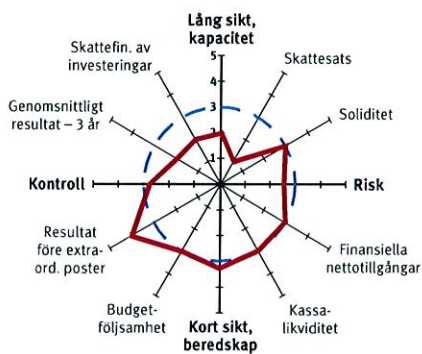
Vaxholms kommun 2009

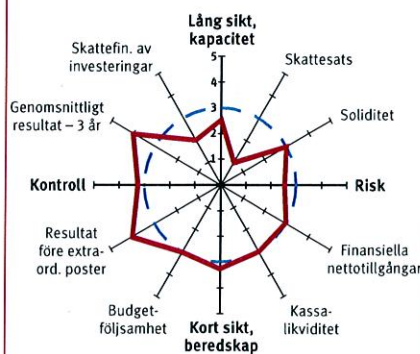
Vaxholms kommun 2010

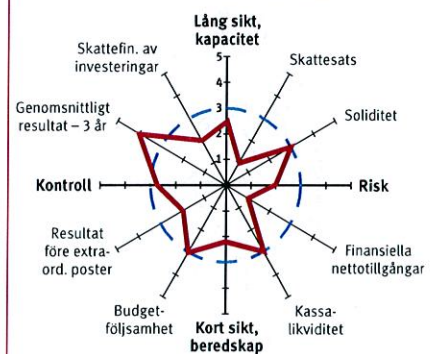
Värmdö kommun 2008

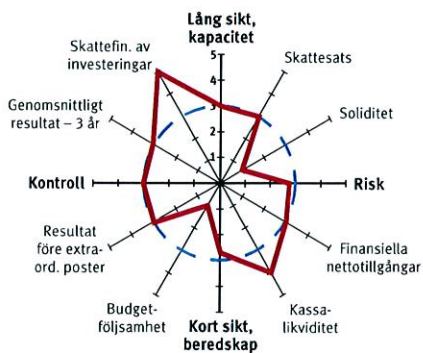
Värmdö kommun 2009

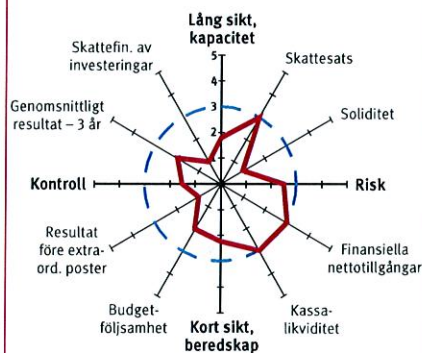
Värmdö kommun 2010

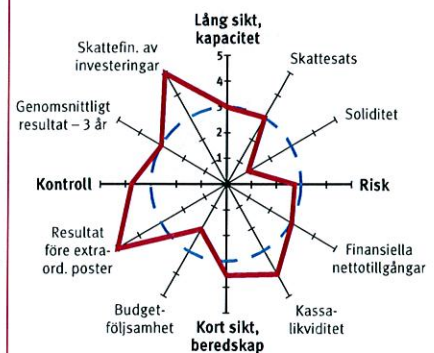
Österåkers kommun 2008

Österåkers kommun 2009

Österåkers kommun 2010

Finansiella nyckeltal 2010*

Skattesats, kr		Soliditet, %		Finansiella nettotillgångar, %	
Botkyrka	20,13	Botkyrka	30	Botkyrka	8
Danderyd	17,20	Danderyd	38	Danderyd	-4
Ekerö	19,23	Ekerö	-40	Ekerö	-47
Haninge	20,08	Haninge	-14	Haninge	9
Huddinge	19,95	Huddinge	28	Huddinge	24
Järfälla	18,63	Järfälla	5	Järfälla	-16
Lidingö	18,86	Lidingö	44	Lidingö	15
Nacka	18,26	Nacka	14	Nacka	-27
Norrtälje	20,12	Norrtälje	16	Norrtälje	4
Nykvarn	19,95	Nykvarn	31	Nykvarn	15
Nynäshamn	19,83	Nynäshamn	4	Nynäshamn	-20
Salem	19,90	Salem	16	Salem	-42
Sigtuna	19,98	Sigtuna	-7	Sigtuna	-30
Sollentuna	18,20	Sollentuna	55	Sollentuna	51
Solna	17,12	Solna	55	Solna	85
Stockholm	17,48	Stockholm	39	Stockholm	21
Sundbyberg	19,03	Sundbyberg	55	Sundbyberg	37
Söde tälje	20,13	Söde tälje	7	Söde tälje	33
Tyresö	19,48	Tyresö	-4	Tyresö	-20
Täby	17,63	Täby	33	Täby	10
Upplands Väsby	19,18	Upplands Väsby	-6	Upplands Väsby	-13
Upplands-Bro	19,58	Upplands-Bro	2	Upplands-Bro	5
Vallentuna	18,98	Vallentuna	26	Vallentuna	-9
Vaxholm	19,88	Vaxholm	-9	Vaxholm	-86
Värmdö	20,28	Värmdö	5	Värmdö	-54
Österåker	19,23	Österåker	-17	Österåker	6
Medel	19,17	Medel	15,6	Medel	-2

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 14.

Kassalikviditet, %

Botkyrka	47
Danderyd	102
Ekerö	73
Haninge	86
Huddinge	137
Järfälla	39
Lidingö	52
Nacka	40
Norrtälje	34
Nykvarn	52
Nynäshamn	167
Salem	60
Sigtuna	24
Sollentuna	101
Solna	80
Stockholm	135
Sundbyberg	140
Söde tälje	26
Tyresö	48
Täby	186
Upplands Väsby 2010	66
Upplands-Bro	78
Vallentuna	83
Vaxholm	53
Värmdö	64
Österåker	133
Medel	81

Budgetföljsamhet, %

Botkyrka	1,3
Danderyd	-0,1
Ekerö	3,5
Haninge	-0,4
Huddinge	1,1
Järfälla	0,5
Lidingö	3,3
Nacka	-0,6
Norrtälje	1,5
Nykvarn	-1,0
Nynäshamn	1,1
Salem	0,2
Sigtuna	0,0
Sollentuna	1,1
Solna	1,8
Stockholm	1,3
Sundbyberg	-1,0
Söde tälje	3,9
Tyresö	0,0
Täby	1,2
Upplands Väsby	-0,6
Upplands-Bro	0,6
Vallentuna	5,1
Vaxholm	-3,1
Värmdö	0,9
Österåker	-0,5
Medel	0,8

**Resultat före extraordinära poster/
verksamhetens kostnader, %**

Sundbyberg	8,4
Österåker	6,9
Vallentuna	6,3
Ekerö	5,7
Lidingö	5,5
Huddinge	5,1
Solna	4,9
Botkyrka	4,8
Norrtälje	4,8
Stockholm	4,2
Haninge	3,7
Salem	3,7
Täby	3,4
Nykvarn	3,2
Nynäshamn	3,1
Nacka	2,9
Tyresö	2,9
Sollentuna	2,8
Sigtuna	2,6
Värmdö	2,3
Söde tälje	2,2
Upplands-Bro	2,2
Upplands Väsby	2,1
Vaxholm	2,0
Järfälla	1,8
Danderyd	0,9
Medel	3,8

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 14.

Borgensåtagande, %		Skattefinansieringsgrad av investeringarna, %		Investeringsvolym	
Botkyrka	58	Botkyrka	93	Botkyrka	12
Danderyd	4	Danderyd	59	Danderyd	11
Ekerö	32	Ekerö	119	Ekerö	9
Haninge	33	Haninge	199	Haninge	3
Huddinge	132	Huddinge	172	Huddinge	4
Järfälla	49	Järfälla	36	Järfälla	19
Lidingö	5	Lidingö	178	Lidingö	7
Nacka	1	Nacka	46	Nacka	17
Norrtälje	12	Norrtälje	101	Norrtälje	14
Nykvarn	1	Nykvarn	69	Nykvarn	14
Nynäshamn	44	Nynäshamn	66	Nynäshamn	12
Salem	28	Salem	66	Salem	15
Sigtuna	78	Sigtuna	56	Sigtuna	17
Sollentuna	1	Sollentuna	156	Sollentuna	4
Solna	79	Solna	157	Solna	6
Stockholm	3	Stockholm	74	Stockholm	10
Sundbyberg	131	Sundbyberg	113	Sundbyberg	14
Söde tälje	40	Söde tälje	165	Söde tälje	3
Tyresö	78	Tyresö	83	Tyresö	9
Täby	9	Täby	75	Täby	12
Upplands Väsby	39	Upplands Väsby	99	Upplands Väsby	6
Upplands-Bro	84	Upplands-Bro	33	Upplands-Bro	15
Vallentuna	30	Vallentuna	43	Vallentuna	27
Vaxholm	11	Vaxholm	154	Vaxholm	7
Värmdö	22	Värmdö	58	Värmdö	12
Österåker	120	Österåker	301	Österåker	4
Medel	43	Medel	107	Medel	10,9

* Definitioner för nyckeltalen finns på sid. 14.

Kommunforskning i Västsverige är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting.

Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö.

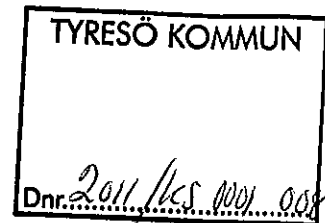
KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**

Pilgatan 19A • 411 22 Göteborg
Telefon 031-786 59 00
E-post kfi@kfi.se • www.kfi.se

X

Kommunala Pensionärsrådet och Kommunstyrelsen i Tyresö.

TV-programmet *Dokument inifrån* "Vi gav dom vår pappa"

Söndagen den 6:e november sändes rubr. program i SVT-2. Programmet handlade om det privata vårdbolaget CAREMA, det största i Sverige. Det som avslöjades, om det nu är sant, fick kalla kårar att gå över kroppen. PRO och SPF har tidigare tagit upp frågan hur ofta inspektion utförs av såväl vård i egen regi som i de privata bolagen. Vi har fått svar att de privata kollas en gång per år och egenregivården vartannat eller vart 3:e år, om tid för detta finns.

Med hänvisning till programmet anser vi att kontrollerna skall sättas in tätare och vara *oannonserade*. Det mest upprörande var följande:

Morgontoaletten, d.v.s. tvättning, blöjbyten mm slutfördes först 3-4 timmar efter att de boende normalt vaknade

Personalbrist vilket ledde till att falska personallistor redovisades och att vikarier inte sattes in vid bortfall av ordinarie personal.

Utevistelse kunde vara så sällan som en gång per månad mot utlovade 3 gånger per vecka.

Vanskötsel av boende med svårläkta sår och att de liksom andra kunde bli liggande i sin egen avföring i timmar.

I besparingssyfte fick utbildad vårdpersonal handha tvätt av lakan mm och att även svara för städning av lokalerna.

Även utbildningen av personalen fick underbetyg.

Vi vill med detta fråga om kontrollen kommer att skärpas på ovanstående punkter även om alla inte hittills har inträffat i Tyresö och att medel anslås?

Tyresö 7 november 2011

Sune Linder, PRO

Kerstin Hallgren, SPF

